

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 24. (84.) ÉVF. • 2. SZÁM • 2014. FEBRUÁR • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Áramló élet

• Tanítása első lépéseként Jézus megújulásra szólít fel. Felhívását az apostolok is átvették, és az egyházban, de az egyházzal szemben is elvárás lett a megújulás és a változás. Az unitárius egyház kimondottan ebből a megújulás iránti vágyból született, aminek szükségességét és örök igényét egy középiskolás diákom nemrég így fejezte ki: „Az Egyház nyitott az újabb változásokra, esetleges reformokra? Vagy az ellenreformáció általi megtorlás után senki sem próbál újítani?”

Ebben az esztendőben új rovatokkal járja a változás és megújulás útját az Unitárius Közlöny. Bóbitánk a gyermekvallásossághoz visz közelebb, Gyógyírunk az élet terhein igyekszik könnyíteni. Változott a rejtvény formája, a hátlapon a hónap kiemelt eseményének fotóriportját láthatják. A Hitforrás missziós rovat azt vizsgálja, hogy az Egyház milyen válaszokat ad a világ kihívásaira. Így nézünk szembe az egyetlen állandóval, a változással.

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

A tartalomból:

Változó világ, változó válaszok

4

Tímsel

8

Gyermekeknek országa

11

Évnyitó gálaest Isten völgyében

19

A nőszövetségek sikeres jövőjének kulcsa: összefogás és cselekvés

20

„...újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltöztök fel az új embert.” (Ef 4,23–24)

• **Január 8–15. között** Bálint Benczédi Ferenc püspök meghívására erdélyi látogatásra érkezett **Bill Darlison, a Nagy-Britanniai és Szabadelvű Keresztény Egyházak Főtanácsának elnöke**, felesége, Morag kíséretében. Január 9-én a vendégek találkoztak Bálint Benczédi Ferenc püspökkel és Máthé Dénes főgondnokkal, valamint az egyház főhatósági hivatalainak képviselőivel, mely alkalommal a két egyház kapcsolatainak erősítéséről esett szó. A megbeszélés után dr. Rezi Elek rektor meghívására ellátogattak a Protestáns Teológiai Intézetbe, ahol az Unitárius Kar tanáraival ismerkedtek meg. Aznap délután kötetlen beszélgetésre került sor a teológiai tanárok és hallgatók részvételével, melyen Bill Darlison dublini lelkészségéről, a nagy-britanniai unitarizmusról, elnöki tisztségéről és könyveiről beszélt.

Január 10-én a vendégek ellátogattak Gyulafehérvárra, Nagyenyedre, Torockószentgyörgyre és Torockóra, este pedig a Transilvania Filharmóniai zenekar újévi koncertjén vettek részt. Január 12-én, vasárnap Bill Darlison szószéki szolgálatot végzett a kolozsvári belvárosi unitárius templomban, utána a három kolozsvári gyülekezet lelkészeivel és házastársaikkal találkozott.

A vendégek bekapcsolódtak a január 13-i ünnepekbe, Bill Darlison Tordán és Kolozsváron köszöntötte egyháza nevében az egybegyűlteket. A Kolozsváron elmondott köszöntőjében ígéretet tett a vallásszabadság ünnepének nemzetközi népszerűsítésére.

Január 14-én a vendégek dr. Kovács Sándor vezetésével Kolozsvár nevezetességeit tekintették meg, este pedig bűcsúvacsora keretében köszöntek el vendéglátóiktól.

• A Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete **2014. január 16-án** tartotta a **dr. Szent-Iványi Sándor Unitárius Gyűjte-**

mény névadó ünnepségét. Felavatták az intézmény új helyiségeit, és ünnepélyes keretek között megnyitották a dr. Szent-Iványi Sándor életéről és a gyűjtemény történetéről szóló időszakos kiállítást. **Január 17-én** került megrendezésre az **Ember az embertelenségben – Szent-Iványi Sándor a vészkorszakban** konferencia. A nyitó áhítatot Bálint Benczédi Ferenc püspök tartotta. Elekes Botond főgondnok és dr. Szent-Iványi Ilona megnyitója és köszöntése után dr. Gábor György filozófus, egyetemi tanár: A metafizikai el-lenségkép genezise; dr. Karsai László egyetemi tanár: Túlélhették volna a magyar zsidók a holokausztot? Régi kérdés, új válaszok; dr. Kiss Réka egyháztörténész Szent-Iványi Sándor és az ellenál-lás; dr. Horváth János országgyűlé-si képviselő: Szent-Iványi Sándor, a lelkész-patrióta független inkar-nációja; Retkes Attila PhD-hallgató, presbiter Szent-Iványi Sándor publikációi: önálló kötetek és fordítások címmel tartottak elő-adást.

• **Január 21-én, az ökumenikus imahét keretében** Bálint Benczédi Ferenc püspök beszé-det mondott a kolozsvári görög-katolikus templomban tartott imaesten, melyen Kolozsvár fele-kezetei képviseltették magukat. Az imahét tematikáját az 1Kor1,1-17-ben foglaltak alapján a kanadai keresztények állították össze. Bá-lint Benczédi Ferenc püspök Isten-nek a gyermekei iránti hűségéről és az erre adott emberi válasz le-hetőségeiről beszélt. A keresztény egység nem a hitvallások közele-désében valósul meg, hanem a ke-resztény ember cselekedeteiben, felekezettől függetlenül. A keresz-tények arra hívatottak, hogy Jézus tanítása szerint példát mutassanak életükkel és cselekedeteikkel, így válaszolva Isten örök hűségére és megtartására, ezáltal munkál-va közösségeikben és a társada-

lomban a szeretetet, elfogadást, békességet.

• **Január 11-én és 18-án a kolozs-tordai egyházkör vezetősége** második alkalommal szervezte meg az **egyházközségi gondno-kok** év elei **megbeszélését**. Az első alkalomra Sínfalván gyűltek össze Aranyosszék és vidéke gyű-lekezeteinek gondnokai, majd a kolozsvári belvárosi egyházközség tanácstermében a helyi és kör-nyékbeli gyülekezetek gondnokai találkoztak. Mindkét helyszínen Dimény József esperes tartott rö-vid vetítettképes beszámolót az el-múlt évről, kiemelve az egyház-körben megvalósult Tordai-hasadéki Unitárius Találkozót, va-lamint a Verespataki Advent kez-deményezést. Ezt követően a gondnokok számoltak be egyház-községeik megvalósításairól, örö-meiről, a nehézségekről és a jövő-beni tervekről.

• **Január 22-én** a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium és a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai is bekapcsolódtak a **Magyar Kultúra Napján** megrendezett „Együtt Szaval a Nemzet” programba, amikor több ezer magyar diák a világ minden táján együtt szavalta Jordán Tamás Kossuth-díjas színművész irányításával a Himnusz-t.

• **Szabad szeminárium a Szent-írásról** címmel előadássorozatot indított a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség. A szeminárium célja, hogy közérthető nyelven, de tudományos alapokon álló bevezetést nyújtson a Biblia világá-ba. 2014 első felében az Újszövet-séggel, annak kialakulásával, az egyes könyvek mondanivalójával, sajátos kontextusával ismerkedhetnek meg az érdeklődők. Az első találkozóra január 24-én, pénteken került sor az egyházközség ta-nácstermében. A találkozók kéthe-ti rendszerességgel folytatódnak.

FOHÁSZ

A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békeséggel, hogy bővítködjetek a reménységben, a szentlélek ereje által.

(Róm 15,13)

Öröm forrása, végtelen Szeretet!

Csak csendben, csak szótlan lenne jó csodálni a Te határtalan világod, bennünk és körülöttünk. Mint repülő kismadár a végtelen égbolt derűje alatt, csak szárnyalni, repülni lenne jó a gondolat szárnyán, a zengő napfény öröm sugarában: azért, hogy Vagy nekünk, és mi is vagyunk. Mi mindent köszönünk.

Hogy Vagy nekünk Isten, mint hófehér takaró a fáradt földnek, mint végtelen égbolt a kusza fellegek felett, Vagy, mint tündöklő tisztaság az alvó tájon, bennünk a vágy, a mindig tavaszt váró anyaföld békéje..., engedd kimondanunk Isten, végtelen Szeretet. Hiszen ott Vagy mindig mindenben, ami a Létezés szent csodája, örök varázsa. Ott Vagy, ahol egymásra találnak a kereső emberek, ahol a kimondott remény örömet ígér, és a bánatba békét olt. Ott Vagy, ahol megszületik

**FEKETE
LEVENTE**

a boldog találkozás, az a végtelen derű, amitől dalol a Létezés a szívünkben, amitől mosoly születik az arcunkon, amitől édes a kenyér a szánkban, amitől gyermekeink ajkán kedves a nekünk kimondott csengő szó. Ott Vagy a féltő ölelésben, amely úgy borul ránk, mint az aranyló alkonyat: lágyan, szelíden. Ott Vagy az öröm sugarában, amikor találkoznak a tekintetek; hitvesek, szerelmek hűségében, barátok féltő oltalmában. Ott Vagy a megbocsátás új tavaszában.

Mosolyogva, lelkünkben derűvel köszönünk Neked mindent, életünket örömmel vigyázó Atyánk.

Arra kérünk, olts a holnapokban is a békétlenkedők szívébe boldog derűt, nyugalmat, a lelkekbe dalt, tiszta szavakat, amely reménnyel teljes, ajkunkra a szólas zengő örömet, szemünkben fényt, arcunkra a hála mosolyát. Ámen.

Megemlékezés a vallásszabadság ünnepén

A Magyar Unitárius Egyház 2014. január 13-án, hétfőn, a vallásszabadság napján ünnepséget szervezett. A megemlékezés délelőtti istentisztelettel kezdődött Tordán. Az ünnepi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Szent-Iványi Ilona pestszentlőrinci lelkész tartotta a Gal 5,13 alapján. A szónok a külső és belső szabadság mibenlétéről beszélt. Az életet Isten ajándékaént felfogó ember számára nyilvánvaló, hogy az életnek értelme van, amely történéseivel betagozódik Isten csodálatos horizontjába. Isten értelmet ad életünknek, küldetéssel lát el. Aki felismeri ezt, szabaddá válik. A keresztyén ember szabadsága feltétel nélküli, ajándékba kapott szabadság, mely felelős szabadságként kell megvalósuljon magán és közösségi életünkben egyaránt. Ez a szabadság sohasem lehet szabaddosság. A szabadság sohasem vezethet az értékek és álláspontok elzúllásához, triviálissá válásához. A szabadság felelősséggel kell párosuljon az ember életében. Az ünnepség alkalmával a jelenlevőket Bill Darlison, a Nagy-Britanniai Unitárius és Szabadelvű Keresztyén Egyházak Főtanácsának elnöke köszöntötte. Ezt követően került sor Körösfői-Kriesch Aladár Tordai országgyűlés című festményének megtekintésére a tordai múzeumban.

Este Kolozsváron, a belvárosi unitárius templomban ünnepi istentisztelettel folytatódott a megemlékezés, a szószéki szolgálatot Tódor Csaba humorod-

szentpáli lelkész végezte. A magvető példázatára építve arról beszélt, hogy a vallásszabadság kihirdetése nemcsak politikai törvény, hanem az erkölcsi és szellemi sokszínűség kinyilvánításának lehetősége is. Felszabadította bennünk a sokszínűséget. Lehetővé tette, hogy akár az útfélen vagyunk, akár a sziklás talaj, akár a tövises vagy jó föld a nekünk jutott osztályrész, a mag mindannyiunk számára hulljon.

Az istentisztelet után köszöntések hangoztak el a testvérfelekezetek képviselői, Magdó János kolozsvári főkonzul és Bill Darlison részéről. Az ünnepi program keretében fellépett Mányoki Mária, Pusztai Enikő, Kostyák Előd és a Concordia vonósnégyes. Az eseményt állófogadás zárta.

UK

Bill Darlison üdvözlőbeszéde. Márkó László felvétele

Változó világ, változó válaszok

Az egyházat a hozzá tartozó egyének közössége alkotja. Az egyének a társadalomban élnek. A társadalom valósága pedig befolyással van az emberek életére. A 21. század a gyors változások százada. Vajon hogy lehet szinten maradni, a változásokkal lépést tartani, s közben emberi tartásunkat, értékeinket is megőrizni? Milyen válaszokat adunk a mai világ kihívásaira? Az unitárius egyház jellegéből fakadóan nem „vonul ki a világból”. Alakítani szeretné azt, Isten munkatársainak közösségeként. Utat mutatni azonban csak úgy tud, ha szembenéz a változások hozta új helyzettel, törekszik megismerni társadalmi környezetét, a benne rejlő lehetőségeket és veszélyeket.

Az Unitárius Közlöny februári lapszámában egy átfogó, a mindennapi élet minden szintjén megnyilvánuló jelenséget, a globalizáció kérdéskörét vizsgáljuk meg. Először a szociológus szakember vázolja fel az általános képet, majd az „unitárius meglátást” közöljük az egymást követő írásokban. (UK)

Globalizáció

A társadalomtudományok központi kérdése a társadalmi változás. A globalizációt, mint a társadalomban végbemenő változások megragadására használt gyűjtőfogalmat több értelemben használják annak függvényében, hogy a pozitív vagy negatív következményekre figyelnek. Pozitívnak tartják például a globális, a világ majdnem minden pontját átfogó piac létrejöttét, a szabad versenyfeltételek kialakulását, a világot teljesen behálózó média- és kommunikációs rendszer megjelenését és működését. Negatívnak számít a hatalom szűk csoport kezében való koncentrációja, a társadalmon belüli és a társadalmak közötti egyenlőtlenségek növekedése és mélyülése, a szegénység mértékének súlyosbodása, a világkockázatok kiteljesedése.

Kölcsönös függőség – összezsugorodó világ

A különböző meghatározások azonban ismételten kiemelik a kölcsönös függőséget és a világ összezsugorodását. Legegyszerűbben azt mondhatnánk, Anthony Giddenes szociológust parafrázálva, hogy a globalizáció a világ társadalmi közötti növekvő kölcsönös függőség. Ennek következtében az adott helyen hozott döntések és cselekvések lényeges következménnyel járnak a világ egy teljesen más részén. Például, ha egy keleti országban zavargás robban ki, akkor Kolozsváron is romlik az euró-lej árfolyam, és a hitelek is többet

kell fizessenek a banknak. Vagy, ha valahol terrorista támadás történik, az ránk is kihat; ha másképpen nem, de lehetnek hazai áldozatok is (2004 márciusában a madridi merényletnek 16 román állampolgár áldozata is volt). Mi sem illusztrálhatja jobban a világ zsugorodását, mint az okostelefonra kapott üzenet, ami valós időben ad hírt a világ másik felében bekövetkezett természeti ka-

tasztrófáról. Vagy a fapados légitársaságok elterjedése, amik révén Kolozsvár csak kétórás távolságra került Londontól. Esetleg az, amikor németországi világhálós boltból vásárolunk, mert olcsóbb a CD, mint a sarki könyvesboltban...

Magyarán: egy globális skálájú, az egész világot átfogó, összefonódott (gazdasági) rendszer kialakulásáról van szó. A globalizáció nyomán a tér és idő korlátai, valamint az államok közötti kapcsolatok egyaránt átértelmeződnek – mint láttuk, helyébe a kölcsönös függés lép. De a globalizáció egy

olyan ernyőfolyamat, amelynek keretében különféle természetű, irányú és hatású folyamatok zajlanak, amelyeknek közös eleme a szerkezetváltozás. Ezeket a változásokat a gazdasági, politikai és társadalmi-kulturális koordináták mentén határozhatjuk meg.

Átalakuló világ

A globalizáció gazdasági vetülete egy rugalmas termelő és szolgáltató rendszert eredményez, amelyben a hagyományos munkaszervezési hierarchiák meggyengülnek, hálózati alapon szerveződnek, és a tudás, valamint az otthoni munka jelentősége megnő. Mind ezt kiemelik, illetve kísérik az olyan újszerű gyártási és termelési módok, mint a kiszervezés: a résztvevőket oda helyezik, ahol az a legolcsóbb (pl. a Ford Fiesta alkatrészeit legalább 19 országban gyártják, vagy egy olaszországi tőkével létrehozott telefonközpont Kolozsváron működik, ahol magyar anyanyelvű diákok angol nyelven amerikai American Express hitelkártyákat árulnak telefonon angliai személyeknek).

A politika tekintetében a legfontosabb változás az, hogy a modern társadalomra jellemző osztályi alapon szerveződő nagycsoportok felbomlanak, illetve a határaik képlékenyekké és könnyen átléphetővé válnak (osztálydekompozíció). Színre lépnek az új, akcionalista társadalmi mozgalmak (ilyen például a Greenpeace vagy maga az antiglobalizmus, ami – a sors fintora – maga is globális és a globalizáció teremtménye eszközök-

kel mozgósít; a verespataki aranykitermelés-ellenes mozgalom is a globalizáció miatt jelenhet meg Londonban, New Yorkban, Budapesten, amit ugyanaz a globális média közvetít vissza Romániába).

Idegen kifejezések – ismerős helyzet

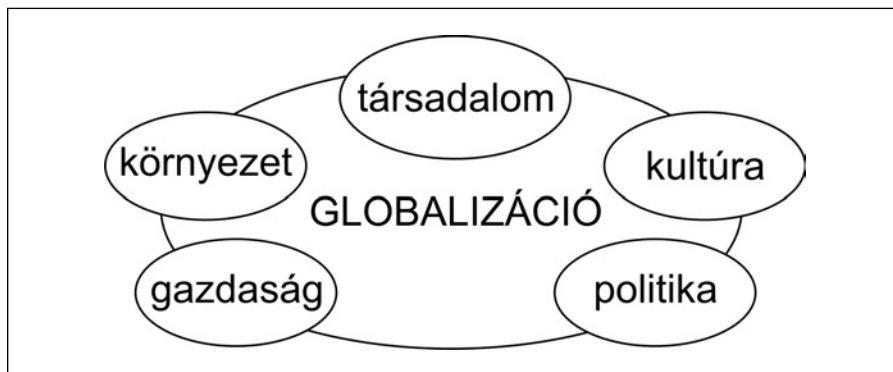
Végül: a társadalmi-kulturális változások a társadalom tagjai között egy erőteljes *differentiálódást* és markánsan megnyilvánuló *individualizmust*, valamint *hibridizációt* is eredményeznek amellet, hogy visszahatásként a *saját kultúra is megerősödik*.

A globalizáció hatására nem csak egyre nagyobb mértékben *hasonlítunk egymásra* – ugyanazt a kólát isszuk, ugyanazoknak a mobiltársaságnak vagyunk előfizetői, ugyanazokat a tévécsatornákat nézhetjük és ugyanazoknak a multinacionális vállalatoknak dolgozhatunk, miközben ugyanazokat a zenét halljuk a rádiókban –, hanem lehetőségünk van egyre *egyéniesebben* is megnyilvánulni. Az utazások és a másokkal való találkozásaink ízléseinket finomítják, nyelveket tanulunk, érzékenyebbek leszünk más kultúrákban élők problémáit megérteni, a turkálók és nagy boltok révén pedig öltözködési stílusunkat is egyéniesítjük. Mindezek az információk és a termékek szabad áramlása nélkül nem lenne lehetséges!

A *hibridizáció* a globalizáció érdekes terméke. A hibrid az eltérő származású kulturális elemek *egymásmellettiségét fejezi ki*. A hibrid egy tag kulturális repertoárt jelöl,

amiben az összekeveredett, egymás mellé került eltérő származású kulturális elemek sokban gazdagítják az eredeti mintát. Például: a kulturális minta újabb éttrendi vagy ruházatkodási elemekkel bő-

is hatással van. Szembesülünk egy sor, korábban legfennebb filmekből ismert, vallással: például, húsz évvel ezelőtt még nem tudtuk volna elképzelni, hogy Kolozsvár utcáin elegánsan öltözött és magya-

vül, de az eredeti kulturális minta természete alig változik. Hibridizációról beszélünk, amikor például egy bukaresti török étteremben két székelyföldi magyar diák kebabot ebédel, mellé kólát fogyaszt, miközben az MTV-n francia etno-pop hallatszik, ők meg az angol focibajnokság eredményeit tárgyalják, amit az okostelefonjukon megjelenített angol nyelvű honlapról olvastak el...

A globalizációt kísérő *glokalizáció* a globális minta helyi kulturális elemekkel való kiegészülését, vagy egyenesen annak megváltozását jelenti. Például, a romániai McDonald's miccset is árul, az IKEA román népi jegyekkel ellátott abroszokat is forgalmaz, vagy pedig a külföldről érkezett futballista hamar „beletanul” a meccsek elsinkófálásába – ezek mind a globalizáció megnyilvánulásai.

A globalizáció a vallásra és a vallási élmény megtapasztalására

is hatással van. Szembesülünk egy sor, korábban legfennebb filmekből ismert, vallással: például, húsz évvel ezelőtt még nem tudtuk volna elképzelni, hogy Kolozsvár utcáin elegánsan öltözött és magya-

ul beszélő mormonok terjesszék az ígét, de ennek betudható, hogy a vasárnapi istentiszteleten messze földről érkezett lelkészek prédikálhatnak, vagy vallási és emberbaráti alapon adakozzunk egy kameruni templom építésére, egy kenyai szegénygyerek iskolai költségeit itthonról, elektronikus banki átutalással fedezzük... Nem is emlegetve lelkészek külföldi tanulmányútjait vagy a tengeren túli hittársainkkal közös tordai sóbányai kirándulásokat.

Összefoglalásképpen: A globalizáció elsősorban gazdasági folyamatok által vezérelt, mindennapokat is átfogó változásfolyamat, aminek következtében megnő a kölcsönös függés a különféle intézmények és egyéni szereplők között, lecsökken a tér-idő korlát: a kommunikáció, a technológia és a szállítás révén. A fő szereplői a nagy gazdasági vállalatok, illetve a nemzetközi politikai, gazdasági, kulturális és civil szervezetek. Átnyúlik a hagyományos országhatárokon, lényegében mindenhová, bármikor elér. Továbbá, bár a hasonlóság is növekszik, a folyamat következtében megnövekednek a helyi sajátosságok – a lokalitások – jelentősége és szerepe. Jellemző, az újszerű mottó: „Think Globally, Act Locally.” (Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan.)

PÉTER LÁSZLÓ

HITFORRÁS

Ami nálunk lecsapódik a globalizmusból

1990 január első hetében két ausztriai teherszállító állott meg a kobátfalvi paplak előtt, és keresték a papot, aki németül is tud beszélni. Jó apám boldogan üdvözölte az érkezőket, akik egy ausztriai magyar nevét emlegették, akin keresztül éveken át kisebb segélyeket juttattak el erdélyi lelkészekhez. Az egyik teherautót kipakolták, és szemünk elé tárult az annyira áhított nyugati életmód megannyi kelléke – divatos ruhadarabok, menő lábbelik, kávé, csokoládé és minden földi jó. Amikor jó apámat arról faggatták, hogy mit szeretne kapni a következő látogatáskor, ő Beethoven kilenc szimfóniáját kérte hangszalagon. Legalább másfél évtized időbőrsége kellett ahhoz, hogy megértsem: a megnyílt határok, a feltáruuló szabadság nemcsak jóindulatú emberek segélyakcióiról és a kultúrártékek beáramlásáról szól. A beáramló divat, a meghonosodó életmód és a sokszor kétséges eszmék mögött komoly piaci számítások és tervezett tevékenységek húzódnak meg, és akik azt akarják, hogy mi vevők legyünk áruikra, nem hagynak semmit a véletlenre.

Jó értelemben véve a globalizmus olyan, mint a megduzzadt folyó kiömlése a neki fenntartott ártérre. Valósággal kell a kiáradás, mert termékenységet generál, az árterületen az árvíz után gazdag termés várható.

Rossz értelemben véve a globalizmus olyan, mint a villanypásztor, mely, ha nekimesz, meg ráz. Jobb kikerülni.

Egyházközségeinkben a globalizmusnak számos jó vetülete vélhető fel. Megerősödtek a testvér-gyülekezeti és testvérfalusi kapcsolatok. Évente meglátogatnak különböző magyarországi, hollandiai, angliai, amerikai, ausztráliai testvérek, akikkel baráti kapcsolatot ápolunk még akkor is, ha egy

kicsit irigyeljük őket. Megpezsödül az élet ilyenkor, és mi megpróbáljuk a legszebbet kihozni magunkból és környezetünkéből. Előkerül a népviselet, értékes lesz a kézimunka, és büszkéek vagyunk a több nyelvet is bíró gyermekeinkre, unokáinkra.

Az üzletek polcai roskadásig tele, már mindenki elfelejtette a porcióra adott '89 előtti kenyeret, olajat, lisztet, cukrot, a világítás nélküli hosszú téli hónapokat és az állami szervek folytonos zaklatásait. Elfelejtettük a magyarul megszólalni nem akaró székelyt a brassói, segesvári és minden más városi gyárban, elfelejtettük átírt családi és keresztneveinket. A fiatal, aki házat akar építeni, ma nem a párttitkár lábait nyaldossa, hanem kimegy nyugatra és megfeszített erővel dolgozik, hogy hazajöhessen majd a saját házába. A mobiltelefon ma olyan tartozéka életünknek, mint '89 előtt a gyufa vagy a vászonzsebkendő volt.

Van azonban két nagyon rossz vetülete is a globalizmusnak, ami minket illet. Az egyik az identitás-zavar, a másik az értékvesztés. Nyilván nem lehet azt mondani, hogy kimondottan a globalizmus az, ami így kiborít minket vélt biztonságunkból, hisz a mi helyzetünkben nagy befolyásoló erővel bír a többséghez, avagy a többségbe való asszimilálódási kényszer és az életünket meghatározó történelmi igazságtalanság is. A rendszerváltás óta eltelt 24 esztendő, de a történelmi magyar egyházak még ma is perelik, kérik vissza

elrablott értékeiket, legyen az föld, erdő, épület, kegytárgy vagy éppen történelmi dokumentum. (Az örökös kettős mérce pedig, melyet a többségi vezetés a kisebbségek ellen használ, lehetővé tette, hogy karácsonyi ajándékként egy szállodai épületet – a többségi nemzeti identitás megőrzése céljából – a többségi egyháznak adjon a politikai vezetés.)

Hogy ki vagy, azt te magad határozd meg. Vágysz a kényelemre, tehát keresed azt az életformát, ami a legkevesebb küszködést és a legtöbb kényelmet adja. Elképzeled magad hollandnak, amerikainak, vagy éppen többséginek, csak hogy ne kelljen minden szemrebbenésnél érezni, hogy útjában állsz azoknak, akik a divatot diktálják, akik a nótát húzzák. De jó-e ez így? Miért nem értjük meg, hogy a kényelem nem a legfőbb jó, nem kimondottan az egészség forrása, nem beszélve arról, hogy mi mindent kipusztít az ember lelkéből és a természet forrásaiból.

Identitászavarnak nevezem azt, amikor életünk legfőbb céljának a kényelmet nevezzük ki, és érte mindent megteszünk: megtagadjuk anyanyelvünk, kultúránk, történelmünk, természeti és kulturális értékeinket, megtagadjuk még a születendő gyermekeink életét is, csak hogy kényelemben élhessünk.

Értékvesztésnek nevezem azt az életformát, amikor a templomi imádság helyett – melyet vasárnaponként vagy a nagyheteken hétköznapi is mondhatnánk – a brazil

Egyházi rendezvényeinken is igyekezzünk felmutatni kulturális értékeinket. Márkó László felvétele

szappanoperát vagy a magyar bulvár valóságshow-kat választjuk. A kisdobozon, helyenként a lapos dobozon át áramlik be otthonaikba a globalizmus rossz levegője, és mi szívjuk, szívjuk, és egyszer csak azt vesszük észre, hogy fulladunk meg. Értékvesztésnek nevezem az olyan mulatságokat, ahol nem hangzik el egyetlen népdal sem, a több száz zagyaság között.

A hívő unitárius ember vegye észre az új világnak ezen jegyeit, és válassza ki a tiszta búzát a konkoly közül. A globalizmusnak vannak jó hatásai, eredményei, azokat karoljuk fel. Az értéket engedjük be otthonainkba, az emberi együttérzésnek, a műveltségnek a gyümölcseit. A szemetet, az életet és a környezetet tisztító életvitelt, a tárgyságot, a beteges egyénieske-

dést, végül az olcsó és egészségtelen ételeket hagyjuk érintetlenül.

A hívő unitárius ember vegye észre más kultúrák, más népek értékeit, és tisztelje azokat. Őrizze a saját értékeit, és tanítsa meg gyermekeinek is azt az igazságot, hogy a legfontosabb egyéni és közösségi értékeket nem lehet sem megvenni, sem eladni. Azokat átélni kell.

SZÉKELY KINGA RÉKA

Egyetemes imahét – 2014

A Magyar Unitárius Egyház idén is fontosnak tartja, hogy csatlakozzon a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által meghirdetett imahét programjához. A hiterősítő istentiszteletek megtartása, valamint a heti tematika kötelező érvényű. A hiterősítő hetet minden egyházközségben legkésőbb húsvét ünnepéig meg kell tartani.

A 2014. évi egyetemes ökumenikus imahét központi bibliai része 1Kor 1,1-17-ben található, az alapgon-
dolat pedig: „Hát részekre szakítható-e Krisztus?”

Alább olvashatóak az egyes napok témái, valamint a témákhoz rendelt textusok.

1. nap:	Együtt... Szentek vagyunk	5. nap:	Együtt... Közösségbe vagyunk elhívva
2Móz 19,3-8	Papok királysága és szent nép lesztek	Ézs 43,1-7	Veled vagyok
Zsolt 95,1-7	Mi pedig legelőjének népe, kezében levő nyáj vagyunk	Zsolt 133	Ó mily szép, és mily gyönyörűsleges, ha a testvérek egyetértésben élnek!
1Pt 2,9-10	Egykor nem az Ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok	1Jn 1,3-7	Közösségünk van egymással
Mt 12,46-50	„Aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az az én fivérem, nővérem és az én anyám”	Jn 15,12-17	„Ti barátaim vagytok”
2. nap:	Együtt... Egymásnak hálát adunk Isten kegyelméért	6. nap:	Együtt... Keressük a megegyezést
Zsolt 100	Adjatok hálát Istennek, áldjátok nevét!	Bír 4,1-9	Ha velem jössz, elmegyek
Fil 1, 3-11	Hálát adok az én Istenemnek, valahányszor megemlékezem rólatok	Zsolt 34,1-14	Keressétek a békét, és kövessétek
		1Kor 1,10-15	Ugyanazzal az érzéssel és ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz
3. nap:	Együtt... Semmilyen lelki ajándékban nincs hiányunk	Lk 22,24-30	Ezután versengés is támadt közöttük
Jób 28,20-28	Íme az Úr félelme a bölcsesség	7. nap:	Együtt... Krisztushoz tartozunk
Zsolt 145,10-21	Kinyitod a kezedet, és betöltesz minden élőlényt kegyelmesen	Zsolt 139,1-12	Hová menjek, lelked elől?
Mk 8,14-21	Mit tanakodtok azon, hogy nincs kenyeretek?	1Kor 12,12-26	Ha szenved az egyik tag... Ha megbecsülésben részesül az egyik tag...
4. nap:	Együtt... Megerősítjük, hogy Isten hűséges	Mk 9,38-41	Aki nincs ellenünk, az mellettünk van
JerSir 3,19-26	Szeret az Úr, azért nincs még végünk	8. nap:	Együtt... Hirdetjük az evangéliumot
Zsolt 57,7-11	Isten hűsége a fellegekig ér	Ézs 61,1-4	Az Úrnak lelke elküldött, hogy örömhírt vigyek
Zsid 10,19-25	Mert hű az, aki ígéretet tett	Zsolt 145,1-7	Nemzedékről nemzedékre dicsérik műveidet
		1Kor 15,1-8	Hirdettem nektek az evangéliumot, amelyet be is fogadtatok
		Lk 4,14-21	Ma beteljesedett ez az írás fületek hallatára

1Móz 4,7

Timsel

BENEDEK ENIKŐ

• Amikor egy papcsalád, immáron hatodszor tárja ki a kapukat Édentől keletre, a Püspöki Vizitáció előtt, akkor természetesen a szíve-lelke kapuján előtörnek a múlt, a jelen és a jövő „képei”. Bár tudjuk, Atyám, hogy: „Eszteendő és idők Úristen, Előtted nincsenek, / Határtalan zajgás között mind egymásba ömlenek...” (Unitárius Énekeskönyv, 122. számú egyházi ének), és mégis huszonhét év jó régen volt. De mégsem oly régen, hogy ne emlékeznék mindenre...

Csitt, bogaram, méhemnek áldott gyümölcse, aranyos magzatom, most ne mocorogj, most maradj ott bent csöndben! Halld a köszöntő szavakat, halld a tavaszi zsongást! Nincs sok más hátra és vár rád a nagyvilág. A fák is mindjárt virágba borulnak, az anyaföld jó illatot lehel, s mire te megszüülsz, már lassan a májusnak vége lesz.

A terített asztalon gőzölgő, Nemes Gáborné, Nusi néni által javasolt és elkészített – úgynevezett majorság aprólékból – a pörkölt, puliszkával tálalva akkora sikert aratott, hogy a Vizitáció tagjai elkérték a kályha szélére félretett ércládast és kitunkolták, így esélyt sem adva a maradékra epekedőknek. Háromszorosára dagadt bokámmal és nagy hasammal alig tudtam az orgonához feljutni, mely mintha égig ért volna azon a nevezetes napon. „Csak minket vár itt, utazókat, mindegyre változás: / Pereg, lefoly a homokóra... Új föld, új állomás...”

Ikland és Nagyernye után az új állomáshelyünkön, Csokfalván, Szovátán és Erdőszentgyörgyön már az új családtaggal bővült papcsalád nyitja a kapukat... Ne sírj, bogaram, ne sírj, kincsem, szemünknek áldott fénye, mert szoptatásra visszajövök érted! Addig is a nagymama vigyáz rád: teáztat, sétáltat, pelenkáz. Vajon hányadik papfióka voltál, aki a Klárika néni által kölcsönadott kezeslábasban aludtad át a hideg délutánokat a paplak tornácán? De hol legyen a díszebéd? – Semmi gond, tiszteletes asszony, ott van édesanyámnak a két nagy szobája, ott jól elférünk mind. Kicsi szoptatós babával, maguk maradjanak csak itt. Nyugodjon békében drága néhai gondnok néni, id. Faluvégi T. Józsefné, Irén néni, akit eljövetelekkor már rég nanónak szólítottunk, és még pár évig visszavisszajártunk hozzá. „Szeretteinket elszólítottad, elhívtad híveink, / Magunk maradtunk könnyeinkkel, magunk s keserveink...”

Jöjj, nagyfiam, áldott jó gyermekem, ma a Vizitáció napján együtt utazol velem. A gyönyörű „felajánlott” fehér püspöki autóban meghatódva buzogtak ki a szavak, amikor egy jövőképpel próbáltalak elkápráztatni. Kissé félszegen, ügyetlenül és meghúzódomba ül-

dögéltem a jobb hátsó ülésen, s Csaba, az autóvezető csak mosolygott, mosolygott, amikor a visszapillantó tükörben megláttam az arcát. TIMSEL – sóhajtottam fel magamban boldogan.

Lehet, hogy már elmeséltem neked, de lehet, hogy csak gondolatban formáltam meg a szavakat, de az is megtörténhetett, hogy vártam a kellő alkalmat. Egyszer volt egy Lee nevű kínai ember, John Steinbeck *Édentől keletre* című családregejnyének központi szereplője, aki szakács volt, közben filozofált és nevelte az ikerfiúkat. Ez az ember egyszer egy részletet hallott a Teremtés Könyvének negyedik fejezetéből, és a „historia” az elevenébe vágott. Nem engedte nyugodni, izgatott és kíváncsi lett, mignem tanulmányozni kezdte szóról szóra. Elővette azt a Bibliát amelyet 1611-ben, I. Jakab király uralkodása alatt adtak ki, és azt olvasta: „...uralkodni fogsz rajta.” Aztán elkezdte olvasni a Standard Biblia egy példányát, amelyben a fordítás így hangzott: „...uralkodjál rajta”. Az egyik ígéret, a másik kökemény parancs. Aztán én magam is elővettem édesapád több Bibliáját, és abban, amelyikben egy bejegyzés áll „Emlékezz egy pápista barátodtól...” így írja: „...uralkodnod kell.” Lee felkereste a családi egyesület öregembereit, és elkezdtek héberül tanulni. A héber szöveg a *timsel* szót használja, ami annyit jelent, hogy lehet, vagyis megvan a lehetőség. Aztán érdemes továbbolvasni a huszonnegyedik fejezet második részét, ahogyan folytatódik Lee filozófiája.

Közben én újraolvastam az unitárius kátéból az 51. kérdésre a választ, és eldöntöttem, hogy az én varázsszavam a *timsel* szó lesz. A könyv írója szerint talán a legfontosabb szó a világon. Mert ha igaz, hogy a Vizitációnak lehetősége van megtenni valamit, például kiküldeni egy papot a keblitanácsi ülésről, akkor arra is lehetősége van, hogy ne küldje ki. Ha pedig nem küldenek ki egy papot, akkor neki megvan a lehetőség, hogy megvédje magát az esetleges „támadásoktól”. „Oh, nézz Uram, oh, nézz felénk már, deríts ránk új eget, / A csillagoltó éjszakára hozd fel már reggelt.” Míg apád összehúzott, szigorú szemöldökökkel az igazság útjait próbálja kutatni, s anyád csak énekel, addig te tanulj, tanulj héberül, olvass és fejlődj gyermekem.

„...új szeretet lobog bennem egy csillogó, pompás szerszám iránt, amit emberi léleknek neveznek. Búbajosan szép és egyedüli a maga nemében, nincs párja az egész világegyetemben. Mindig újra meg újra támadják, de sohasem tudják elpusztítani, mert »megvan a lehetőség«.” (John Steinbeck: *Édentől keletre*)

v. Pataky József emlékére

Vitéz Pataky József a Kolozs megyei Várfalván született 1931. november 13-án, unitárius lelkészi családban. Édesanyja a születése után két hónapra meghalt. 1944. szeptember 12-én a Várfalvára bevonuló szovjet katonák barbár módon kivégezték az édesapját, és felgyújtották a papilakot is megsemmisítve az egyházközség értékes irattárát. Az árván maradt gyermeket a nagyszülők nevelték fel. A katonai szolgálat után elvégezte az Üveg és Kerámia Technikumot. A képzés megszerzése után a tordai üvegyárban dolgozott több mint négy évtizeden át.

1954-ben feleségül vette Csegezi Esztert. Házasságukból két leánygyermek született: Marika és Ágnes. Fiatalkorában atletizált, egyéniben és csapatban országos bajnokságokat is nyert, később – tizenhárom évig – atlétaedző volt.

A hetvenes évek kezdetétől a nyolcvanas évek végéig templomi csillárokat, szószékkoronát, úrasztalokat, karzati és fali kazettákat faragott több Aranyos menti templomba. A rendszerváltás után közéleti feladatokat vállalt: helyi RMDSZ-elnök, 1990-től 18 éven át városi önkormányzati képviselő. 2007-ben *Torda város díszpolgára* címmel tüntették ki.

1995-ben a tordai központi magyar temetőben kezdeményezésére kopjafás emlékoszlopot állítanak a malenkij robotra elhurcolt és haza nem tért 204 civil áldozat emlékére. 2000-ben kezdeményezésére alakították meg a Tordai Honvéd Hagyományörző Bizottságot (THHB), amelynek haláláig elnöke volt. Célul tűzték ki: a tordai honvéd-temető sírkertté alakítását és gondozását; ismeretlen honvédsírok felkutatását és nyilván tartásba vételét; új emlékhelyek létrehozását.

Munkáját a tőle megszokott szenvedéllyel, kitartással, komolysággal, eltökéltséggel, fáradtságot nem ismerő ügybuzgósággal vé-

gezte. Levelezett, telefonált, utazott, szervezett, pénzalapot gyűjtött az emlékművek elkészítéséhez és felállításához, könyvet adatott ki a tordai csata emlékére.

A legutóbbi – a gerendkeresztúri – honvédemlékmű avatónépszerűsítésén a THHB eredményeit beszédében így összegezte: „15 év leforgása alatt lelkiismeretes, felelősségteljes kutató munka során 62 helyen, illetve helységben sikerült 2627 hősi halott, hadifogoly eltemetési helyét feltárni, sokakat névszerint azonosítani. Ez idő alatt sikerült 42 emlékjelet, kopjafás emlékoszlopot, sírkövet, sírkertet, siratófalat, turulmadaras emlékoszlopot állítani.”

Pataky József „pénz és taps” nélkül, azaz önzetlenül, fizetséget vagy különleges elismerést nem várva végezte e feladatot. Elég volt számára egy-egy elesett honvéd családtagjának, leszármazottjának egyszerű köszönő szava. Boldog volt, ha másoknak örömet szerezhetett, ha egy-egy elesett magyar katonának tisztességes síremléket, emlékjelet állíthatott.

A magyarságtudat ápolásáért, nemzete hűséggel való szolgálatáért 2004-ben a Történelmi Vitézi Rend tagjává avatták. 2006-ban pedig Torda-Aranyos Vitézi Székének székkapitányává nevezték ki. Mindenütt élen járt. Munkájáért számos kitüntetésben részesült.

Megkapta: a Vitézi Rend Ezüst Érdemkeresztjét (2004), a Vitézi Szék Tűzkeresztjét (2004), a Vitézi Rend Arany Érdemkeresztjét (2005), a Vitézi Rend Ezüst Nemzetvédelmi Keresztjét Vitézi Ékitménnyel (2010).

2010-ben „a magyar emlékek ápolásáért” Julianus-díjjal tüntették ki Csíkszeredában, 2012-ben pedig a II. világháborúban elesett honvédek nyughelyének és személyének azonosításáért, valamint hőseink emlékének ápolásáért Magyar Arany Érdemkeresztrel jutalmazták, amit március 15-én, Kolozsváron, Szilágyi Mátyás főkonzultól vett át a Magyar Operában.

Egész életén át szeretett Unitárius Egyházának hűséges tagja volt. Mint keblitanácsos, főtanácsai tag, zsinati tag és körli felügyelő gondnok odaadással végezte munkáját. Pontos és lelkiismeretes volt minden munkájában, mindig a tőle megszokott teljesítményt nyújtotta. Példamutató élete valamennyiünket munkája folytatására, emlékének ápolására és megőrzésére kötelez.

v. Pataky József 2014. január 6-án adta vissza lelkét Teremtőjének. Temetési szertartására január 8-án került sor a tordai unitárius templomban. A szertartást Józsa István Lajos tordai lelkész végezte. Búcsúbeszédet mondott Dimény József esperes és Pálfi Árpád egyházköri felügyelőgondnok a Kolozs-Tordai Egyházkör részéről, Ádámossy Klára tordai RMDSZ elnök, Torda város részéről, v. Lázár Elemér Erdélyi Országos Törzskapitány a Magyar Honvédelmi Minisztérium részéről küldött búcsúbeszédet olvasta fel, dr. Cech Vilmos a Tordai Honvéd Hagyományörző Bizottság magyarországi képviselője a THHB részéről búcsúzott, v. Kocsis László Észak-Erdély Törzskapitánya a Történelmi Vitézi Rend részéről búcsúzott. A sírnál a Tordai Magyar Dalkör énekszámokkal búcsúzott.

Pihenése legyen csendes.

JÓZSA ISTVÁN LAJOS

Zsíroskenyér, bábszínház, találkozás és beszélgetés

Fiatal szülőnek lenni nem könnyű feladat. A gyermek születése megváltoztatja az ember addigi életvitelét. Olyan új, kötött programot ad, amibe nehezen férnek bele a társasági élet alkalmai. Mert kisgyerekekkel nem lehet se templomba, se színházba vagy buliba járni. Ugyanakkor ott van az emberben a természetes igény, hogy dolgait másokkal megbeszélje. Ha pedig valahogy mégis kimenőt kap a fiatal édesanya és édesapa, azon kapja magát, hogy gondolatai a gyerek körül forognak. Felmerül tehát a kérdés: hova lehet menni gyerekekkel, ahol szülő és csemete egyaránt jól érezheti magát, kikapcsolódhat, szórakozhat, hasonló élet-helyzetben levőkkel találkozhat, akik előtt nem kellemtelen, ha a gyermek hisztizik, eltör valamit, vagy a legváratlanabb pillanatban elalszik?

A *Zsíroskenyeres találkozók*at azért indítottuk el a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközségben, mert úgy gondoltuk, lehetőséget kell adni a családoknak a minőségi együttlétre, az egyház keretén belül is. Egy-egy péntek délutánra bábelőadást szervezünk (profli bábosokat, illetve a mesterséget most tanuló színis diákokat is hívtunk ezekre az alkalmakra), majd kézműves tevékenységet találunk ki a kisgyermek számára. A nagyobb gyerekek külön teremben drámajátékban vesznek részt. A szülőknek pedig nem kell különösebb program, örülnek, hogy végre nyugodtan beszélgethetnek, ismerkedhetnek, miközben csemetéik tőlük nem messze, biztonságban vannak.

Miért pont zsíroskenyeres? Mert nincs jobb, laktatóbb, étvágygerjesztőbb és egyszerűbb, mint egy kis finom zsírral megkent, sózott, pirospaprikázott, hagymával megszórt kenyér. Ezeken az alkalmakon még azok a gyerekek is jóízűen lakmároznak belőle, akik máskor meg sem kóstolják. Lám, mit tesz a közösségi érzés. No, meg egy kicsit olyanok ezek a találkozók, mint a köleves meséjében. Mindig akad valaki, aki zsírt, kenyeret, hagymát, teát, pirospaprikát, vagy egyéb finomságot hoz.

A *Zsíroskenyeres találkozó* most már beköltözött a szülők és gyerekek kedvenc programjai közé. Várják ezeket az alkalmakat, és – ha csak tehetik – eljönnek, hogy együtt legyenek. Alkalmanként közel százan gyűlünk össze, kicsik és nagyok, barátságok születnek és erősödnek meg, s mindenki vidáman, feltöltődve indul haza. Legutóbb január 17-én.

RÁCZ MÁRIA

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

„Önts egy csupor vizet a levesbe!”

Egyesek szerint nyugati hatás, hogy az emberek kezdenek mifelénk is eltávolodni egymástól. Elsősorban a városlakóknál figyelhető meg ez a jelenség. Szomszédok vannak, akiket sok esetben csupán egy fal választ el egymástól, mégis „társalgásuk” kimerül egy reggeli köszönésben, ha a lépcsőházban találkoznak. De falun sem sokkal jobb a helyzet. Hol vannak már a kalákák, a nyári csúrbeli táncok, esti fonók, szomszédolások, barátokat egy pohár borra, pipára összehozó téli esték, fiatalokat összegyűjtő műkedvelő színjátékosok és dalárdák? Mindezek – jórészt – már a múltéi. Pedig kár értük. Rádió, televízió, internet nem tudja azokat pótolni az ember életében. Az elmagányosodás korunk egyik betegsége, mely csüggedést, reménytelenséget, elkeseredést, végső esetben öngyilkosságot eredményezhet. „Nem jó az embernek egyedül lenni” – mondja már az Ószövetség is.

A papság társadalmi, társasági életét nagyban gyengítette a kommunista, egyházellenes rendszer. A

társadalom kitaszítottjai voltunk, a baráti összefogásunkat állambiztonságiak, szekuritátások figyelték. Ajánlatos volt otthon ülni.

Nem így volt ez régen, mely szép időkről így meséltek nekünk évtizedekkel ezelőtt idős paptársaink.

L. Mózes: „Ma a papság minden íze-búze odalett. Fiatal koromban lovam s kocsim volt, egyet gondoltam, s máris a hegyen keresztül Firtosmartonosban, Kedében vagy éppen Székelyszentmiklóson voltam a kollégánál.”

M. Béla: „Nem volt akkor autó, még szekere se, de az apostolokéra pattanva, feleségemmel együtt átruccantunk Bágyonba Pistámékhoz, akár délidőben is, s már a kapuban kiáltottuk: »Iduska, önts egy csupor vizet a levesbe!«”

Régi szép idők, amikor az egyházkörbe újonnan bekerült fiatal lelkész kötelességének tartotta meglátogatni családjával együtt az egyházkör minden lelkész családját. Mi, öregek, szívesen töltenénk még egy pohár vagy egy csupor vizet a levesbe.

LŐRINCZI KÁROLY

BÓBITA

Gyermekeknek országa

Vándor vagyok. Krónikás egy elfeledett országban, amelyben születtünk, amelyből világgá mentünk, és ahová visszavisszatérünk, mi felnőttek. Van, aki percekre, van, aki órákra, a szerencsések közülünk akár több időre is.

Ilyen visszatéréseink megtérések is egyben, ugyanis igazi tanítómesterek elevenítik fel számunkra, fedeztetik fel újra elfelejtett kincseinket: az ősi tudást és a tiszta szívet.

Ők a mi gyermekeink.

Tengernyi irodalma, tudománya van az emberiség történelmében annak a törekvésnek, melynek során a felnőtt, a nagy, az okosabb, hogyan szelídíti, tanítja meg az élet tudományára a kis éretlen ösztönlényt, a gyermeket. Intézményeket, rendszereket kreált, hogy felsőbbrendűségének megingathatatlan tudatában szabványos méretekre csiszolja, faragja, kalapálja ezen egyszerű, képlékeny gyémántokat, előírva számukra hogyan, mikor, mennyit és kinek csillogjanak. Ezt nevezzük ma szocializációnak.

De kérдем én, miért nem születnek tudományos igényű munkák arról a visszafele ható folyamatról, amikor a gyermek az ő ösztönös istenközelségéből indítva alakítja, formálja a lassan már megkövesedésnek, bemerevedésnek indult, a profán gravitációs vonzásának fogságába esett felnőtt személyiséget?

Nem statisztikai módszerekkel, sem hossz- vagy keresztmetszeti kutatások arzenáljával nem akarom ezt a területet letámadni, hanem teljesen személyes érzések, benyomások, hirtelen megvilágosodó összefüggések fényében vettem papírra személyes tanulságaimat, amelyeket két „nagy” tanító-

mesteremtől, Anna lányomtól és Őrs fiamtól lestem el a *Szakértelemmel felvértezett gyermeknevelés* című társasjáték egyik főszereplőjeként.

Igyekszem nem idealizálva bemutatni a gyermeket, gyermekort, és azt sem gondolom, hogy a gyermek egy földre szállt angyal, mentes minden huncutságtól, rosszaságtól, elkerüli őt a kísértés. Nem, nem, ő keresi fel a kísértést akkor, amikor többszöri kérése ellenére csak felkutatja, megízleli, habzsolja a tiltott gyümölcsöt. Aki látott hisztériás dührohamban, könnymentes sírással a nagyközönség előtt a padlót csapkodó három évest, vagy a kistestvért kéjes mosollyal nyivogtató nagyot, az megérti, hogy a csak jó, csak rossz kategóriák sántítanak ebben a valóságban.

Mégis a gyermeket állítom mércének és mértéknek korunk falanszter világában, mert még erősen él lelkében az a szellemi köldökzsinór, amely őt Istennel összeköti.

Mit tanultam tőlük? Korunk egoizmusával, dübörgő önmegcsinálásával szemben a csendes alázatot, visszalépést, bimbózó titokőrzést, az áldás örömét és hozzávaló felnövést a várandótság (baba-busz periódus) 18 hónapjában.

Születés után kezdődött a szülővé válás intenzív tanfolyamának alapozó szakasza, melynek első részében az alapvető szükségletek megszokott kielégítési módjai számolódtak fel, alakultak át: alvás, evés, tisztálkodás stb. csak röviden, „csak csendben, csak halkan, hogy senki meg ne hallja”.

Az elsőszülött gyermeknek igencsak nehéz dolga van ezzel a két henyéléshez, bulizáshoz – uram bocsá’ – szabadsághoz szokott felnőttel. Belőlük kell záros

SZALAY
ZSUZSANNA

határidőn belül huszonnégyszer szülőt faragnia, hát igazán nem csodálkozhatunk, ha néha bénító tehetetlenségében kéken-zölden üvölt az éretlen, érthetetlen szülők karjában.

Tanultam: legyen meg a te akaratod, és nem volt könnyű. Most sem az, de már elcsíptem az ízt annak, ha nem én akarok, hanem csak utána simulok valaki más akarásának. Éreztem a szeretet legtisztább ölelését, a rajongást, a csüngést, az imádatot. Kihozták belőlem a böjti boszorkányt is haragos, szikrázó szemekkel és eljáró kezekkel. Utána pedig a mardosó büntudat, a vezeklés és a megbocsátás örömeiben feloldozott elég jó szülőt.

Ilyen és ehhez hasonló igazságok meglátására, felfedezésére hívlak Téged is, Olvasó, melynek során újraélhetjük gyermekségünk ünnepeit, felcsillanhat újra a felnőttiség köpenyébe rejtett gyermekmérték, melyhez hasonlít és viszonyít minket az Isten.

Kórházlelkészi
szolgálat

Buzogány Csoma Csilla
Sepsiszentgyörgy
0742-512574

Katona Dénes
Székelyudvarhely
0266-213100

Ferenczi Enikő
Kolozsvár
0740-063767

Pavelka Attila
Marosvásárhely
0746-234917

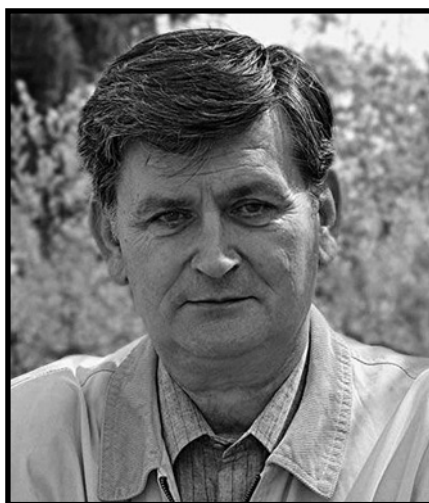
Sigmond István emlékére

Mementó

Január 18-án, életének 78. évében meghalt Sigmond István író. 1936. július 31-én született Tordán. A kolozsvári Bolyai Tudományegyetem Jogi Karán szerzett diplomát 1959-ben. 1980–1983 között a Kolozsvári Állami Magyar Opera művészeti igazgatója, 1990-től a Helikon irodalmi folyóirat felelős titkára, majd főmunkatársa volt. 1969 óta számos kötete jelent meg nyomtatásban, legutóbbi 2013-ban látott napvilágot, *Egy ateista tanácsa: higgyetek Istenben!* címmel. 1972-től a Romániai Írók Szövetségének, 1990-től a Magyar Írószövetségnek, 2005-től a Magyar Művészeti Akadémiának volt tagja. Temetése a Magyar Kultúra Napján, január 22-én került sor a Házsongárdi temetőben.

Vannak olyan emberek, akiket az Isten a mélylátás képességével áldott vagy átkozott meg. Akik túl látnak a bőr felszínén, a tekintet burkán, a dolgok, események, helyzetek veséjébe képesek nézni, s ebben a mélységben észrevenni a lényegét. Azt a sokszor groteszk, gyakran rút, néha humoros, más-kor szép lényegét, amit a látszat elrejt az egyszerű tekintet elől. E röntgenlátás pazar áldása az Istennek, de átok is, mert az ember, látva ezt a vesében rejtőző magot, kompromisszumképtelenné válik. Szigorúvá, keménnyé, határozottá, mert a lényeg felszínre kívánczik, mardos, elemészt, kiszárit, ha az ember nem formálja szavát, nem zárja a gondolat kereteinek a rendjébe, nem emeli olyan térbe, amelyet mindenki ért. Egy másik ilyen látó – Szilágyi Domokos – ezt *rádiumrögöcskének* nevezte, amit az ember magához szorít, és így lassan emészt el a birtokosát. Mások igazságnak, eszmének, *daimonnak* hívták, aki a mélyből szól. Sok neve van, de lényege azonos, kikívánczik az emberből, így birtokosa kénytelen az önmagával át-

itatott vegytiszt szellemet a világra szülni. A látó ember saját magával kell elegyítse a mélységet, el kell vegyüljön vele, annak érdekében, hogy képes legyen erre a szülésre, alkotásra, teremtésre. És ebbe a szülésbe egy kicsit mindig belehal, mert az alkotás egy kicsit mindig halál is, meg fájdalom, ami határozottá, türelmetlenné, metszővé teszi az embert. Talán Jézus tudta igazán tisztán, bölcsen és fájdalommentesen megfogalmazni ezt az alkotásban való felemész-

tődést, aki az utolsó vacsora megtört kenyerét mint saját testét adta oda tanítványainak, ezzel jelképezve azt, hogy saját élete így ivódik bele az őt hallgatók testébe, tanítása, lényeglátása így válik táplálék mások számára. Ugyanazt az élő-kenyér/szellem-kenyér, önmagát szétesztő mozdulatot követi minden alkotó utána is. „Vegyétek, egyétek, ez az én testem” – elegyítve valami nehezen kimondható igazsággal. Vegyétek, egyétek, mondja Mozart a *Varázsfuvolában*, szól Dosztojevszkij a *Félkegyelműben*, Hamvas a *Karneválban*. Vegyétek, egyétek, szól József Attila, Szilágyi Domokos, Bach, Szókratész és szól Sigmond István is. Mert ő is így osztotta szét magát, a lényeggel elegyítve írásai-ban, szüneteiben, hangsúlyaiban.

Sigmond István deklaráltan ateista ember volt. Pontosabban azt mondta, hogy ateista, mert szűknek érezte a dogmatikai rend-

szerek okoskodását, a kiürült formákat, a felszínt, amit az ember gyakran vallásnak becéz. Mert a vallás nem a rendszerben, nem a formában, nem a felszínen zajlik. Isten nem a láthatóban, nem az ember számára könnyen emészthetőben, nem a rendszerezettben, hanem ott jeleníti ki magát igazán, ahol a mi okoskodásunk végképp megfeneklik. Sigmond István kereső volt. Ott vergődött a hit és kétely küszöbén, keresve, élvezve a Teremtőt, aki mindig egy lépéssel előtte szaladt, csupán köntösének nyomát hagyva maga mögött. „...egyszer már észhez kell térniük, hogy ne fecséreljék el azt a kevés időt, amit egy emberi életre szántam, jöjjenek rá végre, hogy egy mondatban nem a kötőszavak a legfontosabbak, a főneveket, melléknéveket, igéket, jelzőket és minden egyebet mellékesként kell kezelni, a legfontosabbak a szünetjelek és a hangsúlyok, amelyek a szavak lélekének tartozékai, mert a szünetjelek és hangsúlyok mindegyike én magam vagyok.” Mondatja a *Három Biblia* című írásában Istennel a szerző, aki érzi ezt a több-mint-lét jelenlétét a Teremtőnek, de nem tudja (ki tudná?) nevén nevezni. Így maradt számára is az örök küzdelem a mélyen levő lényeg, és annak kimondása között, és maradt az önmagát szétesztő mozdulat: vegyétek, egyétek, „Ez az én testem, amely tiérettetek adatik...”.

Ez az időbe fagyott, széttárt karú mozdulat marad most hátra, a megannyi alkotás, próbálkozás annak érdekében, hogy a kimondhatatlan formát öltösn, a teremtés megannyi kísérlete, az emlék, az arc, a hang, a jellem emléke mélyen belevésődve azoknak a tudatába, akik ismerték őt. Szellemét nem tudja elemészteni a halál, megmarad a rá emlékező családtagokban, barátokban és munkatársakban, de talán megidéződik valahányszor kereső emberek kezükbe veszik könyveit, olvassák írásait. Nyugodjék békében!

RÁCZ NORBERT

Három Biblia

SIGMOND ISTVÁN

• A megbeszélés gyűléssé fajult volna, ha Isten nem teremt rendet.

– Nem lehet arra kényszeríteni az embereket, hogy egyazon istenképben higgyenek mindannyian. Amikor lediktáltam Mozartnak a Varázsfuvolát, arra kért, hogy egy bizonyos helyen, két zenei mondat közé iktassunk be egy hosszabb szünetjelet. Rendben van, mondtam, de az a szünetjel én magam leszek. Azóta egyesek azt hiszik, sőt, szószékről is hirdetik, hogy Isten többek között szünetjel két zenei mondat között. És annak a segédpapnak, akitől legutóbb ezt hallottam, igaza van. Amikor a Száz év magányt diktáltam, a mester azt mondta, hogy a szöveggel teljes egészében azonosulni tud, csak a szavakban a hangsúlyt kellene megváltoztatnom. Rendben van, mondtam, de akkor a hangsúly a szavak lelkében én magam leszek. Azóta sokan azt hiszik, hogy a szavakban a hangsúly is én vagyok. És nekik is igazuk van. A csermely csobogása is én vagyok, a búzakalászbán a búzaszemek az én arcomat viselik, a mosolygó gyermekarcon én vagyok az öröm, a kutyákban a gazdi iránti hűség is én vagyok, merthogy Minden én vagyok.

– A Félkegyelműt is Te diktáltad, Uram?

– Én, gyermekem.

– És a Karnevált?

– A Karnevált is én diktáltam, gyermekem. De miért kérdezed?

– Uram, én egy olyan kereszteny testéből jövök, akit hitetlennek nevelt a Sors, nem hisz Benned, nem hisz semmiben, még azt is kétségbe vonja, hogy ezelőtt 2000 évvel leküldted a Fiadat a földre, hogy élete feláldozásával magára vegye az emberiség bűnét, vagy példamutatóként érkezett, hogy a szeretet erejével megváltoztassa az emberek életét. Viszont állandóan azt mondogatta, hirdet-

te, írta, hogy szentségként tisztel három Bibliát, a Félkegyelműt, a Száz év magányt és a Karnevált.

– S a keresztyének Bibliáját?

– Egyszer-egyszer belelapozott, Uram, de nem olvasta el soha. Semmiben sem hisz, ami abban a Bibliában benne van.

– Nem baj – mondta az Úr –, már életében is megbocsátottam volna neki, de soha nem fordult hozzám semmivel. Kijár neki az örökélet, ha hisz benne, ha nem hisz, ez engem egyáltalán nem érdekel, felbecsülhetetlen érdemei vannak: abban a Bibliaként tisztelt három műben felismerte Isten szavait, hiszen az ember ilyen műveket nem lenne képes megalkotni.

– Bocsánat, Uram – szólalt meg ismét valaki –, hogy bátorságom van ellentmondani egy kicsit Neked, a felsorolt művekkel egyenrangúnak vélik odalent a Bach-fúgákat, a Hamletet, a Dávid-szobrot és Mona Lisát, és a példák sokaságát tudnám még felsorolni. Ezeket is Te teremtetted?

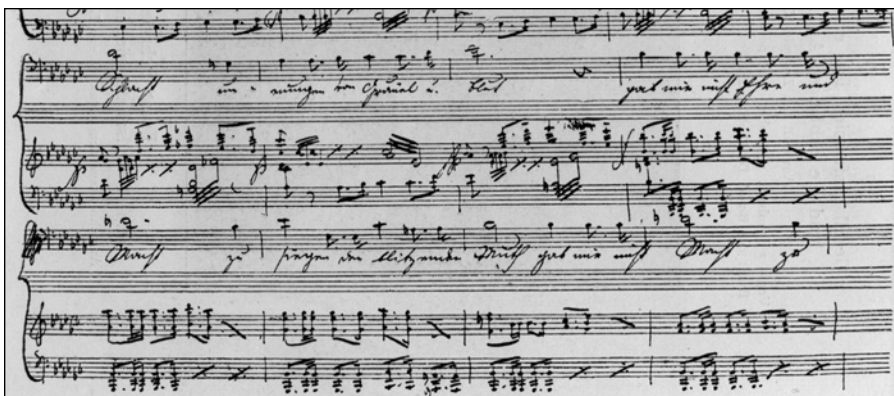
– Nem, gyermekem, de mindezekhez megteremtettem Bachot, Shakespeare-t, Michelangelót és Leonardót, és sorolhatnék még rengeteg nevet, akik mind-mind egyenrangúak a földre teremtett Világossággal. Ott kezdődtek a bajok, amikor olyanok is azt hitték, hogy a Világosság részei, akiket csak azért teremtettem, hogy ne vessék a szememre azok, akikben megrendült a hit, hogy lám, az Úr

képtelen sokféleségben gondolkozni, márpedig az ember életének nem lehet az a célja, hogy egész életében egyebet se csináljon, csak egyazon futószalagon ragozza ugyanazt az igét.

– És akkor mi az emberi élet célja, Uram?

– Teremtettem nekik egy Szókratészt, ha hagyták volna élni még egy keveset, tőle megtudhatták volna a valót. Teremthetnék nekik hetenként egy-egy Szókratészt, de nem érdemlik meg, ezer évenként egyszer talán ráveszem erre is magam, hogy ne hagyjam őket botorkálni a sötétben az idők végezetéig. Addig csak egyetlenegy dolgot kell megoldaniuk, hogy létrehozzák az első mesterségesen előállított egysejtűt, onnan már egyenes út vezet a cél felé. Egyelőre még erre is képtelenek. Nektek meg az a feladat jutott, hogy nap mint nap imádkozzatok az emberért, egyszer már észhez kell térniük, hogy ne fecsegljék el azt a kevés időt, amit egy emberi életre szántam, jöjjenek rá végre, hogy egy mondatban nem a kötőszavak a legfontosabbak, a főneveket, melléknéveket, igéket, jelzőket és minden egyebet mellékesként kell kezelni, a legfontosabbak a szünetjelek és a hangsúlyok, amelyek a szavak lelkének tartozékai, mert a szünetjelek s a hangsúlyok mindegyike én magam vagyok.

(Részlet: *Egy ateista tanácsa: higgyetek Istenben.* – 4.)

Sokat küszködtem...

Életútja századnyi történelmi részt ölel fel, sok víz lefolyt a malomárkon születése óta. Özv. Nagy Dénesné, szül. Váncsa Piroska malomtulajdonossal Ferenczi Mária-Magdolna beszélget múltról, malmokról, családról és vallásról.

Milyen családi környezetben nőtt fel, Piroska néni?

Itt, Árkoson, 1921. december 26-án születtem, édesanyám részéről unitárius, édesapám részéről református, malomtulajdonos családban. Heten voltunk testvérek, az ikrek korán elhunytak, öten érték meg a felnőtt kort. Végh Benjámin tiszteletes úr keresztelt, a felekezeti unitárius iskolában tanultam, olyan igazi tanítókkal, mint Régeni Áron és Boga László.

Meséljen gyermekkoráról!

Az élet nehézségeit hamar megtapasztaltam... Kilenc és fél évesen félárván maradtam, meghalt édesanyám. Dolgozni kellett a megélhetésért, édesapám mellé álltam a malmot működtetni, örölni, éjjel-nappal... Jártunk iskolába, hittanra, templomba, színdarabokat tanultunk, közösségi életet éltünk. Több mint 30-an konfirmáltunk, Végh Benjámin tiszteletes úrral. *(Büszkén mutatja Csengele unokája által készített fotóalbumát, benne a konfirmációi emléképpel.)*

Nehézségek, szép idők váltakoztak... Hogy volt?

Kevés ideig tartott a boldogság. 1940-ben férjhez mentem Farkas Mihálykához, aki tanítói oklevéllel rendelkezett. Kihelyezték Máramaroszigetre, de Édesapám hazahívta. Megszületett Pirkó leányunk. Aztán jött a szörnyű háború.

Mihályka 1912-ben született, nem volt katonaköteles, őt a zenekarhoz mozgósították (mint ahogy id. Nagy Dénest is, aki a barátaival, a bandával való szolidaritásból 50 évesen vonult be a 11. Honvéd Székelyhatárőr Zenekarral – FMM megjegyzése.) 1944 augusztus 26-án az „Úz-völgyi hegyomlásban”, elsőként halt meg.

Bementem Szentgyörgyre, vár-
tuk haza, jön velem szembe sógo-

rom, Incze Viktor: „Ne várd Mihálykát, Piroska, mert meghalt! Összeomlott életem, ott, abban a pillanatban. Később megtudtam, hogy második férjem apja, id. Nagy Dénes mellett lőtték agyon az oroszok...

Mentem én keresni, vittem Piroskát is, de csak ismeretlen holttestekre találtam. Még el sem tudtuk tisztességgel temetni... *(Farkas Mihály és id. Nagy Dénes emlékét külön kopjafa őrzi Úz-völgyében, Horváth Piroska és Nagy Zoltán családja állíttatta.)*

Árkoson 1948-ig több mint tíz vízimalom működött. 1773-as bejegyzés szerint a Benkő családnak két udvarháza is volt, mindkettőhöz egy-egy malom tartozott. Az első katonai felmérésen Árkos falu területén két malom van berajzolva *(feltehetően a Benkő-féle udvarház lehetett a mai kastély elődje)*. Szentkereszti báróknak is volt két malomuk. Mihály András (született 1943) szerint, dédnagyanyjának, Bokor Rákhelnek és férjének, Mihály Ferencznek 5 vízimalma volt, azokat örökölték meg az utódok vagy vásárolta meg más. A döröszkölői, Csákványfőle malom eredetileg a báróé volt, villanyáramot is szolgáltatott a kastélynak...

Tetszik emlékezni, hol voltak ezek a malmok?

Szívesen teszem, habár meg kell gondolkozzak, hogy ne tévedjek... A Glória borvíznél fennebb (a katonaság bitorolja a helyet) volt a Molnár János-féle, a Mihály Vilmaé. A Mihály Andrásék malma ott volt, ahol jelenleg is él Mihály András. Malom volt még a Duka Andrásé, Farkas Györgyéké, András Sándoréké, az apámé, Váncsa Lajosé, a szövetkezet utcában a Fazakaséké, a Báró-malom, az udvari malom (a kastély udvarán), a döröszkölői-féle, a Bedeházi malom (Olton túl).

Ezek a malmok örültek, szolgálták a népet, állati takarmánnyal, liszttel. Jó volt, megélhetést biztosított sok családnak, de sok munkával járt. Aztán 1948-ban beszüntették működtetésüket, majd kényszerítették a kollektív gazdaságba való beállásra.

Az újrakezdést hittel, kitartással, erős munkával lehetett véghezvinni. Hogy alakult további élete?

Még csak ott, a kollektív gazdaságban kellett dolgozni. Norma... így mondtuk a kötelező munka pontokat, azt mi mindig teljesítettük. Megvolt a mezei munka szépsége is, azt szeretni kell, másképp nem lehet csinálni.

Itthon folytattuk: mezei munka, a ház körüli. Állatokat tartottunk, sütés, főzés a mindennapi munka, dolog, dolog...

Újra kellett kezdeni, Nagy Dénessel folytattam, született két leányunk. Mindent megtettem, hogy kenyér legyen kezükben. Szófogadó gyermekek voltak.

Sokat küszködtem... Büszke vagyok a jelenlegi három gyermekemre, hat unokámra és hét dédunokámra. 1972-ben meghalt Nagy Dénes is. Isten nyugtassa! A

Jó Isten társaim elvesztését a gyermekeimmel pótolta.

Könnyeinkkel malomkereket lehetne hajtani. Nem sírok én, Édesanyám... (Sóhaj.) Jó elbeszélgetni velük itt a malomkerék asztalánál amikor haza jönnek. Ezt az érzést csak az tudja, kinek gyermeke távol a tűz melegétől, idegenbe szakad, remélve a jobb megélhetést.

Közismert egyházához való ragaszkodása, áldozata, mint presbiterfeleség, mint nőszövetségi tag. A fordulat utáni első országos Nőkonzferencián is képviselték Árkost sógorőjével, Nagy Magdolnával. Legutóbb, az öregek vasárnapjára Borkor János gondnok autójával vitte el és hozta haza a templomból és az ünnepről.

Életemben hű maradtam egyházamhoz, anyagilag segítettem. Szeretettel gondolkodom papjaimra, Végh Benjáminra, Kökösi Kálmán

Korabeli konfirmációs emlékkép, középen Végh Benjámin unitárius lelkész – családi archívum

nagytiszteletű esperesre, Fekete Dezső, Nagy Zoltán beszolgáló, Székely János tiszteletesekre, akiknek szónoklatai szívemhez szóltak, megvigasztaltak, erőt, hitet adtak a dolgos mindennapokhoz. Amikor elvisznek, még most is elme-

gyek a templomba, legalább ünnepnapokon.

Mindenkinek azt mondom, hogy még az erdőben a fát se hagyja a Jó Isten egyedül.

Mégis egyedül élek... és élek, imádkozva.

Nagyvilág

• A frigyláda sorsára világít rá egy héber szöveg

Az Ószövetség szerint a frigyládjában őrizték a Tízparancsolatot tartalmazó kőtáblákat. A közismert történet szerint a kívül-belül arannyal kibélelt ládát pusztá kézzel nem is lehetett megérinteni, s egyszerre négy ember tudta szállítani a sarkaira szerelt aranyfogantyúkkal. Az Ószövetség szerint egy alkalommal, a bírák korában, mikor a zsidókat legyőzték a filiszteusok, a Silóban őrzött ládát is elvitték magukkal hadizsákmányként. Alig telt el néhány hét, amikor félelemtől reszkető követek jelentek meg Izraelben, és visszaszolgáltatták a frigyládát, mondván, hatalmas csapást és dögvészt hozott a népükre. A frigyládának i. e. 597–586 között veszett nyoma, amikor a babiloni seregek elpusztították a jeruzsálemi templomot.

Egy újonnan lefordított héber írás felfedi, kik rejtették el a Salamon király templomából származó kincseket, s megvilágítja a frigyláda további sorsát is. A felbecsülhetetlen értékek hollétéről azonban nem szól. „A szöveg írója úgy tudja, hogy a zsidók becses értékét a leviták és a próféták rejtették el” – írja tanulmányában James Davila, a skóciai St. Andrews-i Egyetem kutatója. „Több kincs Izrael földjén maradt, sokat Babilonba szállítottak, míg több felbecsülhetetlen darab Shamsiel, Mihály, Gábiel és talán Sariel

angyal kezébe került” – írta a kutató a forrást elemezve. A szöveg írója valószínűleg nem akarta lejegyezni a mesés kincsek pontos helyét, helyette különböző legendákat ír róla, mondta a kutató a LiveScience-nek. A szerző a bibliai exegézis hagyományos módszereiből merítve igyekszik megadni a kincsek helyét, ám úgy gondolom, szórakoztató fikcióként közelíti meg a történetet, s semmiféle útmutatót nem tud (vagy nem akar) közvetíteni az olvasó felé a templom elveszett kincseit illetően” – magyarázta Davila. (mult-kor.hu)

• Kiadják II. János Pál pápa naplóját

Február 5-én jelent meg a II. János Pál pápa személyes naplójának részleteit tartalmazó kiadvány – jelentette az apic hírügynökség. 640 oldalon olvashatók a 1962–2003. között keletkezett személyes feljegyzések. Végrendeleltében II. János Pál azt kérte, halála után semmisítsék meg naplóját. Magántitkára, Stanislaw Dziwisz érsek kezdeményezésére azonban mégis közkinccsé válik a személyes krónika. A krakkói érsek szerint a feljegyzések fontos kulcsot jelentenek II. János Pál gondolkodásának megértésében, Istennel és az emberekkel való kapcsolatáról beszélnek. (Forrás: Magyar Kurír)

(K. B. Z.)

Keresztanyu

Talán más címet is lehetne adni ennek a megemlékezésnek. Ennél jobbat mégsem találok, mikor Benedek Violáról, Violka néniről szeretnék írni.

Kisbaconban született 1929. március 3-án. Székelyudvarhelyen végezte a tanítóképzőt, tele reményekkel került ki Zetelakára tanítónőnek. Megemlékezései során sokat beszélt arról, milyen nagy tervei voltak, egészen addig, míg meg nem ismerkedett Gál Jenő fiatal unitárius lelkésszel, ki akkor püspöki titkár volt Kolozsváron. Szerelem volt első látásra, mely házassággal végződött. Én akkor már megvoltam, mint keresztgyereke, Violkának.

Most is emlékszem rá, esti meséim Tündér Ilonáját láttam benne, és semmiért nem adtam volna, hogy én vihettem a fátylát. Igen, az én Keresztmamám a későbbiek során is legendás, szép asszony volt. Nagy szeretetben élték az életüket, míg Keresztmamát lelkész férje miatt elbocsátották a munkából. Abban az átkos rendszerben a lelkész osztályidegennek számított. Csokfalvára költöztek, és megkezdődött a régi lelkészfeleségek küzdelmes élete. Bár a falu részéről nagy szeretet vette körül, Keresztmama két szorgos keze mindig járt, hogy a kevés fizetést kiegészítse. Már itt elkezdett rengeteget kézimunkázni, amit pénzzé téve pótolhatta a kicsi jövedelmet. Itt kezdődött el valami az életükben, ami később meghatározóvá vált. Ha valaki belépett hozzájuk, rögtön megérezte, hogy itt a szeretet lakik, és máskor is eljött, és másoknak is elmondta, hogy itt soha nem teher a vendég, mindenkihez van egy jó szó, és mindig kerül valami az asztalra is. Így kezdődött, hogy aki a faluban megállt, benézett, ha két percre is, az unitárius paphoz. Én itt láttam óriási szerepét Keresztmamának, mert egy ház melegsége az asszonytól függ. Így vált a ház igazi vendégfogadó hajlékká, és közben szaporodtak a keresztgyerekek.

Életük következő állomása Nagyajta. Ide már egy csomó keresztgyerekek érkeztek, kiket minden nyáron maguknál nyaraltattak. Sokszor 5–6-on is voltunk egyszerre Nagyajtán, aztán jöttek a barátok, a barátnők, egész nyáron tele volt az ebédlő. Violka, ki közben a mindnyájunk Keresztmamája lett, velünk játszott, énekelt, táncolt, és igazából nem is tudtuk, ki a keresztgyerek és ki nem. Szép csengő hangja volt, sok éneket tudott, és vidáman énekelt velünk. Ezért vágott a szívembe a temetésén a *Hozzád megyek, Uram, hozzád közel* című egyházi ének, mert a Keresztapu halála után soha nem hallottam tőle dúdolgatni mást, csak ezt.

Na, de ne szaladjunk ennyire előre, mert még sok minden történt vele. Látván, hogy a Jó Isten nem áldja meg házasságukat gyerekekkel, örökbe fogadtak egy kislányt. Nagy volt az öröm, saját gyerekként nevelték, és a kicsi be is aranyozta az életüket. Ezzel a ke-

resztgyerekek iránti elkötelezettség nem szűnt meg. Óriási ismeretsséggel rendelkeztek, ezt kihasználták, hogy a sok gyereket segítsék. Ki tanulni akart, annak iskolát kerestek, ki nem akart tanulni, azt Keresztmama kézbe vette, és tanította főzni, varrni, kézimunkázni, viselkedni, háztartást vezetni. Így sok lányt fogadott be, azokat a falusi lányokat, asszonyokat, akik valamit tanulni akartak.

Nagyajtán igen rövid ideig volt állami munkán a Takarékszövetkezetnél, a telefonközpontban, valamint a botfalusi cukorgyárban. Lelkészfeleségként nem lehetett maradása egy helyen sem. Ezért elvégezte a kántorképzőt, és férje mellett végezte az énekvezéri teendőket, járt családlátogatni is. Közben Keresztapu esperes lett, majd az idő teltével szívbeteg. Keresztmama Keresztaput esperesi teendői elvégzésében is kísérte, mert féltette a szívproblémái miatt.

Keresztapu szép kerthelyiséget örökölt, és hozzáfogtak egy családi ház felépítéséhez. Sok, nagyon sok pénz kellett a házhoz. Keresztmama új erővel fogott hozzá kézimunkázni, ágyneműt hímezett, szőnyeget szőtt, gyönyörű székely szedetteseket készített, és eladta. Sok amerikai vendége házáat díszíti a mai napig az ajándék vagy a vásárolt kézimunka, amely Keresztanyu kezéből került ki. Közben nem szűnt meg mosolyogni, mindenkihez volt egy kedves szava – meg lehet kérdezni a sok légátust, akiket fiaiként fogadott. A fogadott kislány és a keresztgyerekek is megnőttek, és akkor az édesanyját vette magához, és rendezte haláláig. Ilyen volt a nagyajtai klasszikus értelemben vett TISZTELETES asszony abban az időben, mert régen a tiszteletes asszonynak nagyon sok feladata volt. Nem szeretnék senkit megbántani, de felteszem a kérdést: miért nem kísérték el végső útjára a fiatal lelkészfeleségek, hisz ha úgy vesszük, munka- vagy inkább lelki társuk volt?

Keresztapu nyugdíjazásával kiköltöztek Homoródszentmártonba. Itt érte a legnagyobb csapás, mely egy idős embert érhet, meghalt Keresztapu. A mindig mosolygós Keresztmama ezután már csak nézett előre, de mosolytalanul. Ezután érte még egy hatalmas csapás. Nevelt leánya bankkölcsönt vett fel, Keresztmama kezeskedett, és a bank elvitte a feje fölül a házat. Az idő vasfoga az örökmozgó Keresztanyut is megtörte, komoly betegségen esett át. Több műtétje és nagy akarata, hite és bizalma azonban diadalmaskodott a betegség felett. Nem a betegség vezette a halálba. Így maradt egyedül öregén az úton. Hazaköltözött a szülői házba, Kisbaconba.

Itt nem lelte lelki békéjét, télen többet Budapesten élt a Bencédi lányoknál. Nyáron pedig egy öreg barátnőjénél lakott Homoródszentmártonban. Dolgos két keze ekkor sem pihent, szép karácsonyfadíszeket horgolt, csodálatos udvarhelyi varrottas terítőket készített, mert bárhol volt, azt nem tűrte, hogy ingyen tartásák. Ő nem, ő ennél sokkal büszkébb volt, és sírni is

csak utolsó találkozásunkkor láttam... Már tehetetlenül feküdt az ágyban, és azt mondta, többet nem sétálunk együtt. Mikor a legördülő könnyet le akartam törölni, megfogta a kezem, és azt mondta: „én nem sírok, ezt jól jegyezd meg”.

Nem szeretete egyedül, a sok ember viszont már fásztotta, mindig azt mondta, ezért nem tud huzamosabb ideig nálam maradni, mert itt mindig telt ház van. Ereje fogytán lévén visszaköltözött Homoródszentmártonba. Talán a Keresztapu sírja vonzotta oda vagy keresztlánya családja. Sokat beszélgettünk, és mindig azt mondta: Fiam, itt nem vagyok teher, szeretnek, és mindig van valaki velem. Én már csak

így érzem biztonságban magam. A jó Isten fizesse vissza a családnak a jóságát, mivel ezt az érzést sikerült Keresztmamába felkelteni, és így nyugodtan halt meg.

Kisugárzó szeretete mindig hiányozni fog. Január 16-án adta vissza lelkész Teremtőjének. Élete gyertyája elpillant ugyan, de bennünk mindig világítani fog jóságos szava, tanításai, simogató keze, szeretettel teli egyénisége. Pihenése csendes legyen. Sok nehézségen átélt Keresztanyu megtalálta lelke békességét még életében. Ezt a csendes lelki békességet vitte el, hogy az örök életben is megélhesse azt.

EGY KERESZTLÁNYA (KELEMEN DALMA DÓRA)

Olvassuk • Hallgassuk

Balázs Ferenc: Mesék, amiket neked írtam

„Valakiből úgy szakadnak ki a szavak, hogy azok zenének és színesek és áradnak: ez a vers. Más körülöleli a dolgokat, megfesti képzelete színeivel, átdobja a látott dolgok határain s játszik: ez a mese” (Balázs Ferenc: Székely mitológia)

A világutazó, nép főiskola alapító, szövegkezelő-álmodó pap, író, költő Balázs Ferenc (1901–1937) már gyermekkorában vonzódott a népmesékhez. Nyáridőben gyűjtögette, jegyezte a székelyföldi barangolásai alkalmával hallott meséket. Nyolcadik osztályos korában saját népköltési gyűjteményével jutalmat is nyert. Irodalmi szárnybontogatásának első termékei a Kolozsvári Keleti Újság című napilap Mesevilág rovatában megjelenő mesék. A következő évben, 1922-ben a Cimbora Könyvtár harmadik köteteként *Mese folyam* címmel jelent meg önálló, gyermekeknek írt mesekötete. Felnőtteknek szánt meséi megjelenéséhez fél évszázadnak kellett eltelni.

Marosi Ildikó a 70-es években véletlenül akadt rá Balázs Ferenc kéziratban maradt meséire. Kuti Ilona mutatta meg a tulajdonában levő, a húszas évek ele-

jén keletkezett kéziratot. A gondosan csomagolt, apró, megsárgult kötet címlapján ez állt: „Ezeket a meséket sok boldogsággal és sok fájdalommal írtam. A magam boldogságából és a magam fájdalomából. De mind neked írtam ezeket a meséket.”

A mesékhez szerelmi történet kapcsolódik. A 20 éves Balázs Ferenc 1921 tavaszán ismerkedett meg a Nyárad menti Szentgerincen az akkor 14 éves Kuti Ilussal. Ebből az ismeretségből, első nagy szerelemből született a 25 mese, mely „...egy tiszta szerelem gyermekien őszinte mesés elbeszélése. Csorbitatlanul megőrzött kerek egész.” (Marosi Ildikó)

A *Mesék* 1973-ban jelentek meg először a Kriterion Könyvkiadónál Marosi Ildikó gondozásában. Eredetijüket a marosvásárhelyi Teleki-Bolyai-könyvtár ritkaságai között őrzik.

2014 elején Czire Szabolcs ihletett munkájának köszönhetően új kiadvánnyal köszönhetjük az esztendőt. A *Mesék* ezúttal hangoskönyv formájában jelent meg.

A Magyar Unitárius Egyház kiadványának szerkesztője és rendezője Czire Szabolcs. A Ferenczi Enikő előadásában elhangzó mesék zenei háttérét Ercsey-Ravasz Ferenc szolgáltatta. A kompaktlemez (CD) 25 mesét tartalmaz. Megvásárolható az egyházi iratterjesztőben, Kolozsváron. Ára 15 lej. (UK)

Visszapillantó

Egy esztendő fordulóján illendő szembenézni önmagunkkal. Illendő megvizsgálni cselekedeteinket, szímet vetni, s aztán vagy megtartani azokat, vagy jobbitani rajtuk. Olykor arra gondolok, milyen könnyű is volt régen élt asszonytestvéreimnek, akik tudták: szilveszterre rétest kell készíteni. S amíg tekeredett a rétes – nem könnyű feladat elkészíteni –, addig végigtekergett szemük előtt az egész esztendő. Onnan már könnyű volt belépni a templomi csöndbe, s imádkozni azért, hogy adjon Isten nekünk szebb jövőt!

Így – esztendő fordulón – mi, székelymuzsnai unitáriusok is szembenézünk önmagunkkal. Visszatekintünk, tervezünk. Ami emberi, odatesszük, s az áldást fentről várjuk. Pár gondolat erejéig megosztom Önökkel is, hogy mi történt a házunk táján a 2013-as esztendőben.

Év elején farsangi házas ember bált szerveztünk, melynek keretében számos székelyderzsi és muzsnai lakos mulattatta az érdeklődőket. Az előadással Arany János emléke előtt tisztelegtünk, aki hatalmas örökséget hagyott a magyarságnak, és a mai napig képes verseivel, balladáival üzeni a reményvesztett embereknek. Kár lenne műveit könyvespolcok mélyére sülyeszteni, vagy tudomást sem venni róla.

A tavaszt imahéttel köszöntöttük. Köszönet a szolgáló lelkészeknek, hogy Isten üzenetét tolmácsolták, és hozzájárultak ahhoz, hogy hitünket mélyíthessük.

Nyár elején templomunkban köszönthettük a 60 éveseket, mely alkalom mindannyiunkat megerősített abban, hogy találkozni jó, találkozni kell. Gedő Zsuzsanna köszöntője csengjen fülünkbe: *„Most én is azt mondom, hogy amikor újra elmentek, vigyétek magatokkal a ramocsavirág illatát, őrizzétek és adjátok tovább unokáitoknak azokat az emlékeket és értékeket, amit itthonról kaptatok. Kívánom, hogy így már deresező fejjel is találjátok meg az élet szépségét. A Jóisten éltesen sokáig egészségben, békében és szeretetben.”*

Nyár derekán a gyermekek részt vettek az evangéliumi gyermekhéten, Székelyderzsen, ahol egy egész héten át a bibliai királyokról tanulhattak, délutánonként pedig kézműves foglalkozásokon vettek részt, illetve játszhattak önfeledten. Vasárnap, a hét zárónapján a szülők jóvoltából szeretetvendégséget ültünk – köszönte érte!

Ebben az időszakban vendégünk volt ifj. Bardócz Tódor András másodéves teológiai hallgató, aki Budapestről érkezett hozzánk, és itt léte alatt a szolgálatokon kívül mélyreható levéltári munkát végzett egyházközségünkben.

A falunapok után, mely igazi öröm volt mindenki számára – nemcsak a találkozás, hanem a példaadás miatt is, amit a baptista testvérek mutattak számunkra – csendes lelkigyakorlatot tartottunk asszonyok számára.

Őszi hálaadás ünnepén kosarakba tettük javainkat, körberaktuk az úrasztalát, és így adtunk hálát a Fennvalónak, hogy a szárazság ellenére mégis tele lettek a kamráink.

Az őszt további részében a fiataloké volt a főszerep – biciklitúrán és vallásos vetélkedőn vehettek részt. A felnőttek sem maradtak alább, ugyanis együtt zárándokoltunk idén is Déva várához.

Tél elején megkaptuk a megpályázott 8000 lejt a helyi tanácstól, melyet a papilak javítására fordítottunk. Köszönet az illetékeseknek a közbenjárásért.

Az adventi elcsendesedésben egy könyvbemutatóra került sor, amelyen Demeter Sándor Lóránd székelyderzsi lelkész vallott életéről, és olvasott fel az ősszel megjelent *„Legyen világosság”* című könyvéből elmélkedéseket, verseket és prédikáció-részleteket.

Karácsony után a Kornis Kata Unitárius Asszonykórust hallgathatta a gyülekezet, majd szilveszter estéjén együtt koccinthatunk ismét.

Ebben az esztendőben egy házassági megáldás történt: Karsai Tímea és Moldovan Casian Csaba fogadtak örök hűséget egymásnak immár Isten színe előtt is. Ugyanakkor megkereszteltük kisfiúkat, Artúrt. Az őszt folyamán pedig megkereszteltük Nemes Zoltán és Anna Borbála kislányát, Janka Borbálát. Isten éltesse a szülőket, adjon nekik erőt, hogy tisztességben, szeretetben és jószágban nevelhessék gyermekeiket!

Utolsó útjukra kísértük id. Gedő János, id. Márton József és özv. Mester Pálné, született Kinda Lujza testvéreinket. Adjon Isten nekik csendes pihenést, az őket gyászolóknak pedig vigasztalást.

Egyházközségi életünkben gondnokváltás történt. Nemes Zoltán lemondása következtében a keblitanács Mester Sándort bízta meg a gondnoki teendőkkal. Köszönettel tartozunk Nemes Zoltán eddigi önfeláldozó munkájáért, aki az elvállaltakat mindig maradéktalanul teljesítette. Ugyanakkor sok erőt kívánunk az új gondnoknak, hogy lelkesedéssel, hittel és jó lélekkel végezhesse sok éven át munkáját a maroknyi közösg érdekében!

Kedves Olvasó! Írásomnak azt a címet adtam, hogy visszapillantó. Könnyű dolgunk van, mert legtöbbször ültünk autóban, s néztünk bele a visszapillantó tükörbe. A rétesformáló asszonyok nem tudták, mi a visszapillantó tükör, s mégis megélték a visszapillantást. Nem árt, ha néha odaállunk melléjük, s ellessük a titkukat. Ahogy kezük melegével formálják a tésztát, ahogy lelkük rezdüléseit belefonják, s ahogy csendben Isten áldását kérik a sütőbe becsúsztatott, készülő falatokra.

2014 hajnalán arra biztatlak, hogy idén se feledkezz el Istenedről, egyházadról, népedről. Ne zárkozz el, mert vagyunk még, tégy jót, mert jónak lenni jó, és szólj áldást, mert Isten titkon van, és hallja szavaid!

ÚJVÁROSI KATALIN

Évnyitó gálaest Isten völgyében

„...Dolgozik, fárad, küzd mindenki. Verejtékkel öntözik a kenyeret. Megérdemelnénk a jobb jövőndőt. Be magunkra vagyunk hagyatva! Azonban sorsunk kovácsai mi vagyunk. Innen a hegytetőről, a kicsi házból látom Aranyosszéket megnőve, megszépülve, kiépülve. Minden jóval megáldva. Álmodok szalmája, de csépelem. (Balázs Ferenc: *A rög alatt*)

Ünnepelni gyűltek össze az Aranyos mente unitáriusai 2014. január 25-én, a bágyoni kultúrotthonba. Az alkalom ünnepélyes megnyitója kívánt lenni az újból útjára induló *Együtt Isten völgyében* közösségi alkalommal egybekötött istentisztelet-sorozatnak.

Az évnyitó gálára érkező Aranyos-menti résztvevőket ünnepire díszített terem, s a helybeliek vendégszeretete fogadta. Fekete Béla házigazda lelkész üdvözlő szavai után a Székely Miklós kövendi lelkész tartott áhítatot.

Az áhítat után került sor a tulajdonképpeni gálára, melynek rendjén Bálint Róbert Zoltán mészki és Dimény József alsófelsőszentmihályi lelkészek vetített képes előadásban ismertették az *Együtt Isten völgyében* rendezvény létrejöttének történetét és célját, felelevenítették az elmúlt esztendő megvalósul rendezvényeit, valamint az új esztendő terveit.

Az *Együtt Isten völgyében* rendezvény elsősorban az aranyosszéki unitáriusok számára kívánt vallási, művelődési és közösségi élményt nyújtani a havi egy vasárnap délutáni alkalmak által. A rendezvénynek mindig más gyülekezet adott otthont. A szószéki szolgálatot vendéglelkészek végezték, majd valamely unitárius érdekltségű témában került sor előadásra. Ezt a helyi közösség által szervezett szeretetvendégség és kötetlen beszélgetés követte. 2013-ban Mészkon, Bágyonban, Alsófelsőszentmihályon, Sínfalván és

Kövenden került sor találkozókra. Elhangzott előadások: dr. Kovács Sándor: *A vallásszabadság festménye*; Gyerő Dávid: *Unitáriusok a nagyvilágban. Különbözőségek közössége*; dr. Czire Szabolcs: *Mit keres a kígyó az unitárius címerben?*; Kovács Zoltán Csongor: *A verespataki aranykitermelés veszélyei*; Solymosi Zsolt: *Az unitárius világszemlélet tudatosítása közösségeinkben*. A rendezvénynek közel 600 résztvevője volt.

A jövő terveinek ismertetése során az előadók elmondták, hogy – a megfogalmazott igényre válaszolva – bővíteni szeretnék a résztvevő gyülekezetek számát, átlépve Aranyosszék határait. Így az év első felében, az aranyosrákosi és várfalvi mellett, a tordai gyülekezet ad majd otthont a találkozóknak. Igény szerint a kör tovább bővíthető. Változást jelent, hogy míg az istentiszteleti rész témagazdái továbbra is az egyházközösségek lesznek, a rendezvény művelődési része 2014-től a Balázs Ferenc Népfőiskola társszervezésében fog megvalósulni.

Az est azonban nem ért véget. Minden hasonló rendezvény célja a közösségi élmény nyújtása is, mely ezúttal kosaras-táncmulatság formájában valósult meg. A jó hangulatot színvonalas zene biztosította. Nem maradhatott el az ilyenkor szokásos tombola sem: a borok, pezsgők és torták mellett főként unitárius egyházi kiadványokat és szépirodalmi alkotásokat vihettek haza a szerencsés nyertesek.

Jó volt együtt ünnepelni, együtt lenni újra azokkal, akik az elmúlt esztendőben, lehetőség szerint, alkalomról alkalomra hűséges résztvevői voltak az *Együtt Isten völgyében* találkozóknak.

Találkozzunk február 16-án du. 5 órakor a tordai unitárius templomban!

„Az irány ki van jelölve: Isten völgye. Hányan tudják, hogy arra tartunk? Arra tartunk-e? Fölmegyek a kicsi házba s megálmodom.”

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

NŐK VILÁGA

A nőszövetségek sikeres jövőjének kulcsa: összefogás és cselekvés

Az Unitárius Közlöny olvasói 2013-ban több alkalommal értesülhettek az Unitárius Nők Országos Szövetsége és az Unitárius Univerzalista Nők Világtalálkozója (ICUW) közösen kiírt pályázati felhívásáról. A pályázati kiírás az erdélyi és magyarországi unitárius nőszervezetek kezdeményezéseinek támogatását, programjainak beindítását vagy fenntartását jelölte meg célul, három kategóriában: 1. a nők cselekvő- és vezetői képességének a fejlesztése; 2. időbeosztás és egyensúlyozás: a család és a munkahelyi kötelezettségek összehangolása; 3. értékek megőrzése és az utánpótlás biztosítása.

A pályázatok beadási határideje október 15-e volt, két hét utólagos hosszabbítással, hogy minél több nőszövetségnek lehetősége adódjon a pályázásra. Várakozáson felüli volt a pályázók száma: összesen 27 nőszövetség pályázott – 5 magyarországi, 22 erdélyi. Témakörök szerint az 1. kategóriában 2 pályázat, a 2. kategóriában 11 pályázat, a 3. kategóriában 14 pályázat érkezett be, ami azt mutatja, hogy a nőszövetségek a legnagyobb figyelmet az értékek megőrzésére és az utánpótlás biztosítására kívánják fordítani.

A pályázatkíírás mind a pályáztató, mind a pályázó számára több szempontból is hasznosnak bizonyult.

A pályázót arra készítette, hogy felmérje nőszövetsége sajátos igényeit, célokat fogalmazzon meg, tevékenységeket tervezzen, időbeosztást készítsen, számot adjon a várható eredményekről a közössége számára, gondolkozzon a projekt lehetséges folytatásáról, a fenntarthatóságról és nem utolsósorban a tartalommal szorosan összefüggő ellenőrizhető reális költségvetést készítsen. Az elnyerhető támogatás reményében olyan kezdeményezések, új programok születtek, amelyek a támogatás hiányában nem valósulnának meg.

A pályázatkííró számára a beérkezett pályázatok sok hasznos információval szolgáltak. A pályázatokból kitűnt, hogy a helyi nőszövetségekben van-e olyan személy, aki ért a pályázatíráshoz, aki megértette, hogy mi a lényege egy projektnek, világosan meg tudja határozni a kitűzött célt úgy, hogy az összhangban legyen a kiírásban meghatározott célokkal, valamint csak olyan tevékenységeket tervezzen, amelyek a célt szolgálják. A költségvetésekben sokan általános tételeket jelöltek meg, és az összegeket nem a valóságnak megfelelően tüntették fel, vagy nem fejtették ki részletesen. A szakmai önéletrajzokban többet vártunk volna a nőszövetségben betöltött szerepről, tevékenységről.

A pályázatelbíráló-bizottságban az UNOSZ és az ICUW képviselői, valamint egy független szakértő vett részt. A bizottság alaposan elemezte a beérkezett pályázatokat és öt esetben nem találta támogatható-

Vezetőképző

Az UNOSZ és az ICUW unitárius nőszervezetek vezetői egy hétvéges alapképzést szerveznek.

A képzés célja: olyan alapvető képességek, készségek, tudás és jártasságok fejlesztése, melyek ismeretében aktívabban bekapcsolódhatnak közösségi életük megszervezésébe, fejlesztésébe és irányításába.

Időpont: 2014. február 28.–március 2.

Helyszín: Bod Péter Tanulmányi Központ, Marosvásárhely.

Célcsoport: 25–60 év közötti unitárius nők.

A részletes programot az előadások sorrendjével a Magyar Unitárius Egyház Facebook-oldalán fogjuk közzétenni.

Előadók:

dr. Nagy Ágnes egyetemi docens, a BBTE Közgazdaság- és Gazdaságtudományi Karának, valamint a Román Nemzeti Bank Igazgatótanácsának tagja;

dr. Szabó Árpád, a Sapientia-EMTE Gazdasági és Humántudományi Karának, valamint a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Színháztudományi Karának tanára;

drd. Ferenczi Enikő kórházlelész, mentálhigiénés szakember;

Andrási Erika, pályázati tanácsadó és közösségfejlesztési szakember.

Részvételi szándékát jelezze a gsgvezetokepzes@gmail.com elektronikus postai címen február 20-ig.

Személyenkénti hozzájárulás: 60 lej.

Olvasóink figyelmébe!

A Nők Világa 2014-ben is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron, ősszel, valamint karácsonyra.

Előfizetés egy évre (postaköltséggel együtt): 15 lej. Szabadárusításban egy példány ára (postaköltség nélkül): 2,5 lej.

Előfizetni a körli nőszövetségi elnökök vagy az egyházközösségek közvetítésével lehet, illetve személyes úton Asztalos Klára

UNOSZ-titkáránál is.

Előfizetési határidő:

2014. február 28.

Villámposta:

klariasz@yahoo.com

Telefon: 0740-685087

nak. Ennek főbb okai a következők voltak: formai hiányosságok; a pályázat tartalmilag nem felelt meg a kiírásnak (nem egy jól meghatározott programra, hanem egyszeri rendezvény megszervezésére vagy a szervezet éves tevékenységére pályáztak); a célok nem voltak világosan meghatározva; a felsorolt tevékenységek nem a célokat szolgálják; a költségvetés hiányos volt (hibás vagy túlzott, nem ellenőrizhető összegeket tüntettek fel).

A bizottság kategóriánként a következő pályázatot ítélte a legjobbnak:

1. *kategória* (a nők cselekvő- és vezetői képességének a fejlesztése): A Székelyudvarhelyi Egyházközségben működő Unifem Egyesület *Varázsszigeten: varázsige, varázsének, varázsszó, varázskéz* című pályázata. A pályázat tartalma: kilenc csoportos találkozó, amelyeken hitelesítés, egyházi zeneoktatás, önismeret-fejlesztés, jogvédelem és kézművesség fejlesztése a cél. A pályázat erősségei: a szakmai önéletrajz és a szervezeti beszámoló minősége, a projekt ötletessége, a program áttekinthetősége, valamint a részletes ütemterv.

2. *kategória* (időbeosztás és egyensúlyozás: a család és a munkahelyi kötelezettségek összehangolása): A bencédi nőszövetség *Ép testben ép lélek* című pályázata. A pályázat tartalma: 12 alkalomból álló előadássorozat személyiség- és kreativitásfejlesztés témában. A pályázat erősségei: jól átgondolt, konkrét, célratörő, áttekinthető, unitárius szellemiségben fo-

gant pályázat; gazdag, gondosan dokumentált nőszövetségi munka áll mögötte.

3. *kategória* (értékek megőrzése és utánpótlás): A tordai nőszövetség *Az alkotás öröme – Kreatív hétköznapijaink* című pályázata. A pályázat tartalma: kreatív műhely szervezése különböző technikák elsajátítására, fiatalok bevonása, termékek értékesítése. A pályázat erősségei: a részletesen és átláthatóan kidolgozott program, a pontosan és részletesen kidolgozott költségvetés, a projekt fenntarthatósága és közösségépítő terve.

Örvendek, hogy a marosvásárhelyi világtalálkozó hatására újonnan alakult, illetve újjászületett nőszövetségek közül ketten is pályáztak: a hódmezővásárhelyi és a szovátai nőszövetségek.

A pályázat folyamán kiderült, hogy sok helyen hiányosak a pályázati ismeretek és készségek. Mindez arról győzt meg, hogy nagyon időszerű egy vezetőképző megszervezése, ahol a résztvevők a pályázati alapvető ismereteit is elsajátíthatják.

A vezetőképzés első ciklusát 2014. február 28 – március 2. között tartjuk Marosvásárhelyen, a Bod Péter Tanulmányi Központban. A nem támogatott pályázatok felelőseinek javasoltuk, hogy vegyenek részt a képzésen (vagy a nőszövetség jelölje ki a saját képviselőjét). Az UNOSZ hozzájárul részvételük anyagi támogatásához.

A közmondást magunkra alkalmazva: nem csak a jó pap, hanem a jó nőszövetségi tag is holtig tanul.

A PÁLYÁZATOKAT ELBÍRÁLÓ BIZOTTSÁG

Nyertes pályázatok listája

Pályázó szervezet neve

Bágyoni nőszövetség
Bencédi nőszövetség
Budapesti Unitárius Egyházközség
Nőszövetsége
Csíkszeredai nőszövetség
Datki nőszövetség
Gyepesi nőszövetség
Gyergyószentmiklósi nőszövetség
Hódmezővásárhelyi nőszövetség
K-vári Unit. Nők Szabadelvű Társasága
Kolozsvári nőszövetség
Kökösi nőszövetség
Medgyesi nőszövetség
Nagyváradai nőszövetség
Oklándi nőszövetség
Pestszentlőrinci nőszövetség
Recsenyédi nőszövetség
Sepsiszentgyörgyi nőszövetség
Szovátai nőszövetség
Tordai nőszövetség
Torockószentgyörgyi nőszövetség
Unifem Egyesület
Unitárs Egyesület

A pályázat címe

Szülők iskolájának a megszervezése a fiatal anyák részére
Ép testben ép lélek!
A BUE Nőszövetség utánpótláskérdésén belül a megoldási lehetőségek elősegítése
Egészséges életmód – egészséges életvitel
Önismereti és identitástudat erősítő tréning
Képzésszervezés helyi nőszövetségi tagoknak
Együtt a külső és belső harmóniáért
Nő – család – közösség
Egészségre nevelés – testi és lelki jólétünk megőrzése
Fiatal nyugdíjasok bevonása a nőszövetség tevékenységébe
Lépésről lépésre a nőszövetség megújulása felé
Felelős nők – családban, munkahelyen
Várunk! Legyen hely nekünk is az életedben
Őseink öröksége – gyermekeink jövője!
Családi és gyülekezeti értékeink megőrzése
Evez a mélyre!
Staféta – a fiatalok bevonása a nőszövetség munkájába
Generációk kapcsolatának jövője itthon
Az alkotás öröme – kreatív hétköznapijaink
Identitástudat megerősítése hagyományainkon keresztül
Varázsszigeten: varázsige, varázsének, varázsszó, varázskéz
Vidéki értékeink őrzői városi környezetben

IFJÚSÁGI OLDAL

Emlékek egy versmondó és népdaléneklő versenyről

Versmondó és Népdaléneklő Verseny. Magunk közt szólva csak VNV. És ez már a 17. Lehet, hogy már halottál róla. Lehet részt is vettél. Lehet, az idén is eljönél. Nagyon sok mindent lehetne arról írni, hogy miért érdemes jönni, miről szól a verseny, és mi zajlik egy VNV-s hétvége alatt. De aligha lehetne itt megfelelően összefoglalni. Beszéljenek inkább a képek, a résztvevők, a hangulatok és az emlékek. Úgy-e téged sem kell sokat győzködni már. Találkozunk *Korondon, február 21–23. között.*

„Még ma is tisztán emlékszem 2010 februárjára, és a VNV-re, életem egyik legemlékezetesebb Versmondó és Népdaléneklő Versenyére. Még általános iskolásként érkeztem erre a versenyre, ahol énekelhettem és képviselhettem falumat. Izgatott voltam nagyon, hogy egyedül kell kiállnom énekelni a színpadra, és egem fog figyelni sok szempár. De mikor felléptem a „világot jelentő deszkákra”, az ijesztő szempárok helyett, kedves, biztató arcok mosolyogtak rám. Boldogan énekeltem el a zsűri által választott dalomat. Rájöttem, hogy nem kell félnem, hiszen a közönség soraiban egykori táborvezetőim, ismerőseim, barátaim vannak, olyan volt, mintha otthon, nagyszüleimmel együtt daloltam volna. Itt is a testvéreimnek énekeltem, a második családomnak.” (Dénes Erzsébet, Homoródszentpál)

„Nekem a Versmondó és Népdaléneklő Verseny nagy élmény volt. A tavalyi év volt az első, hogy részt vettem a rendezvényen, versmondóként. Nagyon tetszett a hangulata. Bár a verset elrontottam és nem reméltem érte jutalmat, meglepetésemre egy Napsugár különdíjjal térhettem haza. Nagyon örültem neki, és az idei évre is tervezem, hogy részt veszek a rendezvényen.” (Pál Renáta, Kadács)

„A XVI. Versmondó és Népdaléneklő Versenyre nagy örömmel érkezünk, ahol már vártak a szervezők. Miután elfoglaltuk szobáinkat, érdekes és hasz-

nos előadásokat tekinthettünk meg, ezzel is oldva a verseny izgalmát. Másnap kíváncsi, csendben gyakorló és vidám arcokat láttam a teremben. Mindenki arra várt, hogy megmutathassa, mire képes. A csodás szavalatok, zengő dalok egyszerűen elvarázsoltak. Ez a vidáman eltöltött hétvége rengeteg új baráttal, remek emberrel is megajándékozott engem. Nagyon várom már az idei viszont találkozást e rendezvényen.” (Szombatfalvi Klára, Fiafalva)

„A VNV is egy ODFIEs rendezvény, de mégis más, mint a többi. Éveken át új csodát tud nyújtani, feltöltődést, felejthetetlen élményt. Egy olyan máglya, amelyet ha egyszer meggyújtasz, többé nem alszik ki. Ha egyszer részt vettél egy VNV-n, akkor biztos, hogy még többször is ellátogatsz, újra és újra, évről évre. A VNV egy esély, amit ki kell használni. Esély arra, hogy megmutasd: te is vagy valaki. Ugyanakkor egy olyan rendezvény, ahova egy kis komolyság is kell és bátorság. Bátorság arra, hogy kiállj és megmutasd magad. Ha elmész egy VNV-re, akkor egy olyan értékkel gazdagodsz, amit örökké a szívedben hordozol. Neked is esélyed van, hogy kincset hordozz a szíved alatt, éppen ezért ne szalaszd el az esélyedet. Gyere el Te is!” (Csibi Kriszta és Szőcs Boróka, Marosvásárhely)

„Ezen a rendezvényen kevesebb a versenyző talán, mint más hasonló versenyeken, de annál erősebb a mezőny, és mindenki jól teljesít. Talán azért is, mert olyan otthonos mindig a helyszín és a hangulat, az összetartozás érzését kölcsönözi. Azt sugallja, hogy egy helyre tartozunk mind, hasonló körökből érkezünk, talán egy igazán nagycsalád vagyunk. Igazából azért szeretünk évről évre eljönni, mert mindig egy újabb élménnyel gazdagodhatunk. A rendezvényt az a sok gyönyörű vers meg népdal teszi igazán változatosá, és ez emeli a színvonalat is. Már csak azért is megéri eljönni, hogy mindezt végighallgathassuk.” (Fekete Hunor és Kincső, Nagyajta)

GERGELY NOÉMI

A homoród-karácsony-falvi templom felirata (Régi helyesírás!)	Görbe része	Az ókori kelták lakóhelye volt	Belga folyó	Orvosnál mondjuk	Zúzmó-darab!	Morajlik	Rangjelző szócska	Meg nem engedés	Lemez-összefogó szegecs					
									O					
Volt				Telik az idő										
Szürke fém				Ilyen állapot a ló										
	Borít A felirat második része				Gramm		Amerikai cigi							
					Arab állam		Vendéglő lapja							
Helyre-tesz						Görög betű								
						Finn futó volt								
Magunk			Mártás-féle											
			Fogaival öröl											
Haveri							Csap közepe! Orosz folyó			Vonatkozó névmás	Ázsiai vadló	Nagy szláv nép	Szenvedés	
Spanyol autójel		Leletet kereső						Ausztria autójel	GY					M
		Hantolás												
... és est, Arany verse				Ravasz állapot					Francia Mária					
				Fafajta					A felirat vége					
Kiloliter, röviden			Szén vegyjele		Skálahang			Ázsiai folyam						
			Egyesülés		Lyukas kas!			Nem tud haladni						
Etelka, becézve							Magyar opera-énekes						Hidrogén vegyjele	
							Kanapé						Mária becézve	
Szatmári motoros, Dakar-rallis (Emmanuel)						Felszíni forma					Felfordulás			
						Azonnal					Francia író volt			
Arab uralkodói cím					Meginvital							Igképző		
					Ébredő							A házban		
Teodor, becézve				Kút széle						Balkáni húsétel				
				Kálium vegyjele						Olasz autójel				
És, latinul		Móra kevély hőse								Rag, -ra párja			Egye!	
		Skálahang								Az Ompoly széle!			Latin kettős-hangzó	
Kapni akar				Lant					Arról a helyről					
				Sugár					Gramm					
	E													K

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő, Bálint Róbert Zoltán szerkesztő, Márkó László médiareferens

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Gergely Noémi (ifjúsági oldal), Szombatfalvi József (honlap).
Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236, -595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Szabó Zoltán**. A lapok kiállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület, Simon Ferenc**, tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhó előtti hónap 20-a. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre vissza-küldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Január 13. – a vallásszabadság ünnepe

2014. január 13-án Tordán és Kolozsváron ünnepelte az unitárius közösség a vallásszabadság kihirdetésének 446. évfordulóját. Bálint Róbert Zoltán és Márkó László felvételei

Benedek Enikő út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Fekete Levente** lelkész (Nagyajta), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Kelemen Dalma Dóra** ny. gyógyszerész (Csíkszereda), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Déva–Lupény), **Lőrinczi Károly** nyugalmazott lelkész (Aranyosrákos), **Péter László** szociológus, egyetemi tanár (Kolozsvár), **Rácz Mária** lelkész (Kolozsvár), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár), **Szalay Zsuzsanna** pszichológus (Székelyudvarhely), **Székely Kinga Réka** lelkész, hitéletfejlesztési előadótanácsos (Homoródszentpéter), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymúzsna)